

Cyklus interkulturních dílen

METODIKA

Hana Krejsová
Tereza Rejšková

INVESTICE DO ROZVOJE VZDĚLÁVÁNÍ

STEREOTÝPEK V NÁS

– PROGRAM INTERKULTURNÍHO VZDĚLÁVÁNÍ PRO STŘEDNÍ ODBORNÉ ŠKOLY A STŘEDNÍ ODBORNÁ UČILIŠTĚ

Metodika projektu Stereotýpek v nás s názvem **Interkulturní výchovou a prožitkem k toleranci – nové metody v interkulturním vzdělávání pro střední odborné školy a střední odborná učiliště** je určena pro pedagogy a pracovníky s mládeží, kteří mají zájem prohloubit si své znalosti o nejnovějších trendech v interkulturním vzdělávání, osobnostní výchově a zážitkové pedagogice a osvojit si metodiku vzdělávacího programu projektu Stereotýpek v nás, v níž se výše zmíněné spojuje.

Naše pojetí interkulturního vzdělávání vychází z transkulturního přístupu a z metod zážitkové pedagogiky.

Transkulturní přístup neboli přístup mnoha identit je založen na osobnostním přístupu v multikulturní výchově. V praxi to znamená zpřístupňovat různé perspektivy pohledů a reflektovat je skrze vlastní zkušenost. Rozdílnosti v chování a tradicích nejsou založeny pouze na základě příslušnosti k určitému státu, ale vycházejí ze širšího sociálního kontextu – sociálních rolí, příslušnosti k různým skupinám atd. V našem vzdělávacím programu tento přístup pracuje velmi často s hodnotami, postojem a především s autentickými situacemi, a proto se v metodikách klade důraz na jedinečnost každého člověka, která je formována jeho osobními zkušenostmi a prostředím, ve kterém žije. Program si v pedagogické práci staví za cíl rozvíjet u žáků vědomí multikulturality a provázanosti společnosti kolem nich, motivovat je k prohloubení zájmu o poznávání různorodosti lidí a jejich společenství ve všech možných dimenzích a v neposlední řadě podporovat uznání práva na odlišnost skrze rozvíjení schopnosti empatie a porozumění druhému, vedoucí k vzájemné solidaritě.

Zážitková pedagogika pracuje s prožitkem jako prostředkem k výchově a vzdělávání. Náš vzdělávací program klade důraz na aktivitu studentů a staví výchovné procesy především na vlastním prožitku a jeho následném využití pro osobnostní růst. Jedná se o vědomě řízený postup, díky kterému lze dojít se skupinou skrze zážitek ze hry k předem stanoveným pedagogickým cílům. Práce lektora spočívá ve vytváření situací, tzv. aktivit, v nichž se předpokládá intenzivní prožívání a účastník získává zážitky aktivním zapojením do různých činností, nejčastěji her. Ve hře se žák setkává s různými situacemi, se kterými se mnohdy potýká i v běžném životě. Má možnost získat zkušenost, jak v podobných situacích jednat a zároveň si uvědomit své reakce ve vypjatých situacích. Stejně tak množství náročných úkolů umožňuje rozvoj kreativity, týmové spolupráce, komunikativních dovedností a otevřenosti, sociálního citění, a dalších vlastností potřebných v každodenním životě.

Nechceme společnost rozdělovat na jakési „my“ a „oni“, definovat předem dané (kulturní, etnické, sociální...) skupiny a upozorňovat na rozdíly mezi nimi. Aniž bychom chtěli popírat to, že mezi lidmi kulturní rozdíly existují, v našem pojetí patříme všichni do jedné skupiny – skupiny lidí, která není předem rozdělena, a zkoumáme, jak v této skupině fungujeme jako jednotlivci, formováni v interakci s ostatními – proto pouze „my“ a nikoli „my a oni“.

A proč **stereotýpek**? Tento novotvar poukazuje na fakt, že v projektu věnujeme velkou pozornost právě problematice stereotypního vnímání světa kolem nás. Zatímco nám stereotypy na jednu stranu pomáhají orientovat se ve světě, na straně druhé nám mohou také zavírat oči a vést nás k přílišnému zjednodušování reality. Jsme si vědomi toho, že odbourávání stereotypních forem uvažování není jednoduchou záležitostí a každý z nás si v sobě nese svoje malé stereotýpky. Od stereotypního vnímání společnosti je však pouze malý krůček k problematickým společenským jevům, jako jsou rasismus a xenofobie.

Člověk v jeho celistvosti, nikoli jen jako reprezentant určité (např. kulturní) skupiny, je pro nás nejvyšší hodnotou. Uvedené pojetí se v našem projektu odráží i mimo jiné v tom, jak do vzdělávacího programu zapojujeme cizince (tzv. asistenty školitele). Nejsou pouhými reprezentanty určité kultury, nýbrž jsou představováni jako celistvé osobnosti, které uvažují individuálně a jejichž postoje a jednání jsou ovlivněny mnoha faktory, z nichž jen některé jsou dány jejich „kulturou“.

Věříme, že vzájemný kontakt a společná aktivita lidí s různým sociokulturním zázemím jsou nejúčinnějšími nástroji poznávání se a vedou k posilování tolerance. Z těchto důvodů jsme zvolili pro projekt název **Stereotýpek v nás**.

Obecné cíle programu interkulturního vzdělávání lze shrnout do následujících bodů:

- Posilovat u žáků sebereflexi a schopnost zamýšlet se nad zázemím a vlivy, které formují a proměňují jejich osobnost, nad způsobem vytváření vlastních názorů, postojů a hodnot, které ovlivňují nahlížení na sebe sama a obraz druhých a naše jednání.
- Rozvíjet u žáků vědomí multikulturality a provázanosti globalizovaného světa, včetně motivace k prohloubení zájmu o poznávání různorodosti lidí a jejich společenství ve všech jejich dimenzích. Podporovat uznání práva na odlišnost skrz rozvíjení schopnosti empatie a porozumění druhému, vedoucí k vzájemné solidaritě.
- Rozvíjet u žáků aktivní zájem o své okolí, schopnost identifikovat problémy ve společnosti a osobní motivaci přispívat k jejich řešení.
- Rozvíjet sociální a komunikační dovednosti metodami osobnostně - sociální výchovy tak, aby žáci dokázali efektivně řešit různé situace v kolektivu lidí i mimo něj; být otevřenější vůči druhým, formulovat své názory, přijímat a dávat zpětnou vazbu a řešit konflikty.
- Rozvíjet u žáků schopnosti kritického myšlení a posuzování reality, s důrazem na kritické třídění a porozumění informacím a reflexi vytváření názorů a postojů u sebe a druhých.

Jak je vzdělávací program strukturován?

Vzdělávací program se skládá ze čtyř souvisejících částí, které se vzájemně doplňují v kompaktní celek a zároveň mohou fungovat i samostatně: interkulturní seminář, cyklus interkulturních dílen, miniworkcamp a prožitkový kurz.

Dvě z těchto částí – interkulturní seminář a cyklus interkulturních dílen - jsou určeny pro práci se třídou a spadají do průřezového tématu Občan v demokratické společnosti. Miniworkcamp a prožitkový kurz jsou pak určeny třídním nebo smíšených kolektivům mimo školu a dobrovolníkům z řad cizinců.

Každá ze čtyř metodik je vystavěna tak, aby plnila postupně vytyčené cíle: aktivity na sebe navazují, každé nové téma staví na tématech již probraných. Z těchto důvodů je výhodnější metodiky využívat jako celek. S jednou třídou lze provést postupně interkulturní seminář, cyklus interkulturních dílen (speciálně upravený pro realizaci po interkulturním semináři), miniworkcamp i prožitkový kurz. Nicméně je možné také použít aktivity jednotlivě nebo si namíchat z aktivit jinak uspořádaný koktejl podle aktuálních potřeb učitele či lektora. Pro snadnou orientaci jsou u každé aktivity uvedeny základní informace potřebné pro její realizaci: časová dotace, seznam potřebných pomůcek, cíle aktivity, stručná charakteristika aktivity, její detailní postup a doplňující informace k tématu aktivity. Nedílnou součástí metodik interkulturního semináře a cyklu interkulturních dílen jsou powerpointové prezentace, jejichž využití je v metodikách popsáno.

Doufáme, že pro vás bude naše metodika inspirativním a užitečným materiálem při práci (nejen) se žáky středních odborných škol a středních odborných učilišť.

Přáli bychom vám i nám co nejvíce otevřených myslí a co nejméně našich malých stereotýpků.

Za realizátora projektu
Malgorzata Dabrowska
Tereza Rejšková
Jitka Štefková

Autoři:

Metodika interkulturního semináře: *Hana Krejsová*
Tereza Rejšková

Metodika cyklu interkulturních dílen: *Hana Krejsová*
Tereza Rejšková

Metodika Miniworkcampu: *Zuzana Pártlová*

Metodika Prožitkového kurzu: *Veronika Endrštová*
Julie Macháčová
Ondřej Menčl
Lukáš Polícar

Ilustrace: *Magdalena Bořkovcová*

Grafické zpracování a sazba: *Petra Tesařová*

Odborná konzultace: *Petr Čáp*

Odborná redakce: *Tereza Rejšková*

Jazyková úprava: *Lucie Zikmundová*

Co jsou to interkulturní dílny?

Cyklus interkulturních dílen je kompaktním celkem, který se skládá ze tří navazujících dílen využívajících metody osobnostně-sociální výchovy se zaměřením na poznávání vlivu kultury na formování naší osobnosti, na naše názory, postoje a chování vůči cizincům. Přidanou hodnotou interkulturních dílen je přítomnost školitelů-cizinců, se kterými mohou žáci své představy o probíraných tématech konfrontovat. Každá dílna trvá dvě vyučovací hodiny, mezi jednotlivými dílnami uplyne jeden až tři týdny. V čase mezi dílnami žáci zpracovávají domácí aktivity, v nichž si mohou prohloubit znalost probíraných témat.

Cílem cyklu je nabídnout žákům hlubší vhled do vybraných témat interkulturního vzdělávání a jejich reflexi. První dílna se zaměřuje na stereotypy a jejich vznik a zabývá se vlivem okolí na utváření našich názorů – s důrazem na vliv médií. Druhá se zaměřuje na životní hodnoty a jejich vztah ke kultuře, hlouběji zkoumá vytváření a prosazování vlastních postojů. Třetí dílna pak završí všechna předchozí témata strukturovanou diskusí, ve které žáci propojí znalosti a zkušenosti získané v předchozích dvou dílnách aplikací na konkrétní životní situaci a zároveň si osvojí základní argumentační schopnosti. Cyklus interkulturních dílen je určen třídám 1. až 3. ročníku středních odborných škol.

Hlavní cíle cyklu interkulturních dílen:

Kognitivní cíle

Po absolvování cyklu interkulturních dílen žák...

- vysvětlí význam pojmů: stereotyp, předsudek, první dojem, haló efekt, multikulturní společnost, diskriminace, rasismus, xenofobie, nacionalismus.
- uvede příklady následujících jevů: stereotyp, předsudek, diskriminace, rasismus, xenofobie, nacionalismus.
- popíše mechanismus vzniku stereotypů a předsudků.
- přistupuje kriticky k mediálním obsahům a objasní způsoby ovlivňování veřejnosti, zejména v oblasti informování o osobách s odlišným kulturním zázemím.
- rozlišuje rasistické projevy a projevy diskriminace.
- debatuje o pozitivěch a problémech multikulturního soužití.
- osvojí si a aplikuje pravidla konstruktivní diskuse.

Afektivní cíle

Po absolvování cyklu interkulturních dílen žák...

- reflektuje své postoje a hodnoty v interkulturních vztazích a faktory, které je ovlivňují.
- reflektuje svoji kulturu a své kulturní zázemí v interkulturních vztazích.
- prohloubí si dovednosti potřebné k sebereflexi, sebepoznání a sebehodnocení.
- rozvine svou schopnost kritického myšlení.
- rozvine své schopnosti argumentace a vedení konstruktivní diskuse.

Obsah / DÍLNA 1

AKTIVITA	ČAS (minuty)	STRANA
Úvod do dílen	10	6
Kouknu a vidím, ne?	30	9
Vliv okolí a médií zvláště	40	14
Zadání domácí aktivity Média	5	23
Evaluace	5	25
CELKEM	90	

Obsah / DÍLNA 2

AKTIVITA	ČAS (minuty)	STRANA
Úvod	2	27
Představení výsledků domácí aktivity	10	28
Hodnotový žebříček	48	29
Kde stojím a kam jdu	15	44
Zadání domácí aktivity Pojmy	2	47
Prezentace PK a MWC	10	49
Evaluace	3	50
CELKEM	90	

Obsah / DÍLNA 3

AKTIVITA	ČAS (minuty)	STRANA
Úvod	5	52
Opakování pojmů	10	53
Umění diskuse	10	56
Co si o nich myslíte?	60	57
Evaluace	5	60
CELKEM	90	

Personální obsazení dílen:

Dílna 1 – dva školitelé

Dílna 2 – dva školitelé a 1 asistent

Dílna 3 – dva školitelé a 2 asistenti

AKTIVITA	ČAS (minuty)	STRANA
Úvod do dílen	10	6
Kouknu a vidím, ne?	30	9
Vliv okolí a médií zvláště	40	14
Zadání domácí aktivity Média	5	23
Evaluace	5	25
CELKEM	90	

1. aktivita

Úvod do dílen

Časová dotace:
10 minut

Pomůcky:
– lepicí bílé štítky
– fixy
– powerpointová prezentace (snímek 2 až 7)

Cíle aktivity:
1. Žáci budou seznámeni se základními informacemi o školitelích, projektu Stereotýpek v nás a cyklu interkulturních dílen.
2. Žáci se seznámí s pojmem „multikulturní společnost“ a „stereotyp“.

Charakteristika aktivity:

Úvodní aktivita cyklu dílen, v níž školitelé stručně žákům představí sebe, své organizace, projekt a koncepci cyklu interkulturních dílen. V průběhu aktivity jsou poprvé zmíněny pojmy stereotyp a multikulturní společnost tím, že se žáci zamýšlejí nad možným významem názvu projektu Stereotýpek v nás a názvů organizací (MKC, INEX, AFS).

Postup:

Školitelé uvítají žáky na první dílně a představí se. Rozdají se bílé lepicí štítky a fixy a každý si vytvoří jmenovku. Školitelé se domluví s žáky na tom, zda si budou vykat či tykat. Poté jeden školitel představí jména všech tří organizací (Multikulturní centrum Praha, AFS Mezikulturní programy, INEX – Sdružení dobrovolných aktivit), napíše je na tabuli nebo využije powerpointovou prezentaci a zeptá se třídy:

Co asi může být předmětem činnosti těchto organizací?

Důraz je kladen na slova „Multikulturní“ centrum Praha, INEX – Sdružení „dobrovolných“ aktivit a AFS „Mezikulturní“ programy. Školitel posléze zdůrazní, že činnost těchto organizací se nepřímo promítá i do tématu celého cyklu dílen, v němž budou žáci mimo jiné přemýšlet o tom, jak nás kultura formuje a jaký má vliv na naše chování, myšlení a cítění, v praxi si pak žáci mezikulturní setkání vyzkoušejí na druhé a třetí dílně, kterých se budou účastnit i asistenti cizinci.

Druhá úvodní otázka zní:

Co si představíte pod názvem projektu „Stereotýpek v nás“?

Školitel se opět ptá celé třídy a nechá mluvit zájemce, případně přidává doplňující dotazy: Co je to stereotyp? Pokud žáci uvedou, že stereotyp znamená životní rutinu, to, co se v životě opakuje (tzv. životní stereotyp), vysvětlí školitel, že kromě tohoto významu má slovo ještě význam jiný. Školitel stručně objasní i tento význam a dodá, že o stereotypech budeme během této dílny ještě hovořit.

Školitel představí jednotlivé součásti projektu a stručně uvede schéma dílen.

První se bude týkat toho, jak vnímáme druhé lidi a skupiny lidí, co to je první dojem, haló efekt a stereotyp, také se bude věnovat tomu, jak stereotypy vznikají, konkrétně na příkladu působení médií. Druhá dílna se bude zabývat životními hodnotami a postoji a tím, do jaké míry a jakým způsobem jsou ovlivněny kulturou. Třetí dílna bude věnována některým vybraným pojmům, jako je xenofobie, nacionalismus, rasismus či diskriminace, a především strukturované diskusi, při níž si žáci vyzkoušejí argumentovat a obhajovat vlastní postoje.

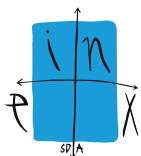
Tipy pro školitele: Účelem úvodu není studentům vysvětlit význam jednotlivých pojmů. Stačí, když je žáci poprvé uslyší, čas na to je pochopit budou mít v průběhu dílen. Úvod by měl být opravdu stručný, vyvarujte se dlouhého vysvětlování!

Informace k tématu:

Multikulturální centrum Praha je občanské sdružení, které se zabývá otázkami souvisejícími se soužitím lidí z různých kultur v České republice a v jiných částech světa. Od svého založení v roce 1999 neustále rozšiřuje svou nabídku vzdělávacích, kulturních a informačních aktivit. Pro děti, studenty, učitele, knihovníky, ale i širokou veřejnost připravuje dílny, kurzy,

mezinárodní semináře, diskuse, filmové a literární večery, internetové stránky o migraci či multikulturálním knihovnictví. Pro zájemce o multikulturální témata je otevřena veřejná knihovna. MKC Praha dlouhodobě sleduje téma migrace v ČR prostřednictvím svého portálu MigraceOnline.cz, který svým rozsahem nemá v ČR obdoby. Vytváří vlastní výzkumy v oblasti migrace, pořádá kurzy pro cizince, zabývá se tématy urbanismu a integrace v městském prostoru nebo spolupracuje se školami v indickém Ladakhu na projektu rozvojového vzdělávání.

INEX
sdružení
dobrovolných
aktivit

INEX – Sdružení dobrovolných aktivit je nevládní nezisková organizace působící od roku 1991 v oblasti mezinárodního dobrovolnictví a mezikulturního vzdělávání. Zprostředkovává dobrovolnické projekty po celém světě a pro zahraniční zájemce organizuje podobné pobyty v ČR. Ročně vysílá do světa na krátkodobé či dlouhodobé projekty téměř 800 dobrovolníků a pro 400 zahraničních zájemců organizuje dobrovolnické projekty v ČR, zaměřené na sociální integraci, environmentální výchovu a rozvoj venkova. Vedle vysílání a přijímání dobrovolníků se INEX zaměřuje na rozvojové a interkulturní vzdělávací projekty a kampaně (GLEN, Fotbal pro rozvoj, Stereotýpek v nás) a podporu dobrovolníků při tvorbě vlastních projektů (Dobrovolnický klub). Regionální pobočky INEX-SDA sídlící v Brně, Kosteleckých Horkách a Tvarožné Lhotě se zabývají sociálními programy pro znevýhodněné děti, environmentální výchovou a oživením místního dění, tradičních zvyků a řemesel. Posláním INEX-SDA je podporovat rozvoj tolerantní, otevřené společnosti a aktivní, zodpovědný přístup k okolnímu světu na místní i globální úrovni a vytvářet prostor, v němž mohou zejména (ale nejen) mladí lidé čerpat nové zkušenosti, rozvíjet své schopnosti a dotvářet si vlastní pohled na svět.

Občanské sdružení AFS Mezikulturní programy je součástí celosvětové sítě AFS, jež existuje již více než 90 let ve více než 60 zemích světa. Hlavním posláním AFS je pomáhat lidem získávat schopnosti, znalosti a postoje potřebné pro tvořivý a harmonický život v současném multikulturním světě. Toto poslání naplňuje prostřednictvím organizování studentských výměn, jichž se účastní více než 12 000 studentů ročně a které trvají tři, šest nebo dvanáct měsíců. Těch se mohou zúčastnit všichni středoškolští studenti ve věku 15 až 18 let, výměny probíhají po celém světě – od Asie přes Evropu a USA až po Jižní Ameriku. Studenti bydlí v hostitelských rodinách a chodí na místní střední školu. Tím se nejen učí jazyk země, ale také se integrují do společnosti a poznávají kulturu do hloubky. Každoročně jsou vypisována i nejrůznější stipendia. S AFS se mladí lidé mohou zúčastnit Evropské dobrovolné služby a dobrovolnických programů mimo Evropu. V České republice s AFS spolupracuje více než 150 dobrovolníků. Dobrovolníkem se může stát každý, AFS nabízí nespočet zajímavých aktivit, například vytváření programu pro zahraniční studenty v ČR (lanové centrum, ples, rafty, divadlo), workshopy na školách nebo pomoc při organizování školení pro zahraniční i české studenty. Dobrovolnické skupiny jsou rozmístěné po celé ČR (Praha, Plzeň, Hradec Králové / Pardubice, Jičín / Liberec atd.). Dobrovolníci se mohou účastnit i krátkodobých aktivit v zahraničí, ať už mezinárodních školení nebo výměn dobrovolníků, které AFS pořádá spolu s dalšími evropskými AFS.

Multikulturní:

Slovo multikulturní obecně znamená uznávající nebo podporující kulturní rozmanitost a různorodost kultur. Spojení multikulturní společnost popisuje společnost, ve které žijí společně zástupci různých kultur, a tyto různé kultury jsou vzájemně tolerovány a akceptovány.

Stereotyp:

Stereotyp je navyklý způsob uvažování, který zjednodušuje realitu a přiřazuje všem členům skupiny jednotnou charakteristiku bez ohledu na individuální vlastnosti jednotlivých členů skupiny. Často je to uzavřený neměnný postoj, který bývá převzatý (z rodiny, školy, médií) a neopírá se o vlastní zkušenost. Negativní stereotyp se nazývá předsudek.

Použité zdroje: <http://www.mkc.cz>, <http://www.inexsda.cz>, <http://www.afs.cz>

Kouknu a vidím, ne? Aneb Kdo to je stereotýpek?

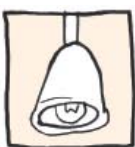
Časová dotace:

30 minut

Pomůcky:

- powerpointová prezentace (snímek 8 až 16)
- sady nastříhaných papírků s tvrzeními a jmény školitelů
- fotky různých osob nalepené na dlouhých pruzích balicího papíru
- papíry na poznámky

Cíle aktivity:

1. Žáci si vyzkoušejí, jak se formují úsudky na základě prvního dojmu, a zamyslí se nad problematikou prvního dojmu a haló efektu.
2. Žáci se seznámí s pojmy první dojem, haló efekt a stereotyp.

Charakteristika aktivity:

Na základě hádání a přiřazování tvrzení popisujících charakteristiku jednotlivých školitelů a hodnocení neznámých lidí na fotkách žáci pozorují a reflektují, jak se formují jejich úsudky o druhých lidech.

Postup:

Fáze 1 (5 minut)

Školitel vyzve žáky, aby vytvořili skupiny po 3–4. Každé skupině rozdá sadu osmi ústřížků (celkem 6 papírků s výroky o jednotlivých školitelích a 2 papírky se jmény školitelů). Ke každému školiteli patří tři výroky, které vyjadřují nehodnotícím způsobem jeho charakteristiku nebo typickou činnost. Dva z toho popisují něco, co je pro danou osobu „typické“, a co se tudíž dá odhadnout, a jeden něco, co by do ní nikdo neřekl (např.: Jezdí často a rád/a autem. Poslouchá vážnou hudbu. Rád/a se opaluje.). Na každém ústřížku je pouze jeden výrok. Na dvou papírcích jsou napsána jména jednotlivých školitelů. Školitel vysvětlí žákům:

Rozhodněte, který z výroků patří ke kterému školiteli tím, že přiřadíte dané výroky k papírku se jménem toho školitele, ke kterému dle vašeho názoru patří. Ke každému školiteli patří tři výroky.

Po chvíli jeden ze školitelů vyzve jednu skupinu, aby přečetla výroky, které přiřadila k prvnímu školiteli. Vzápětí se zeptá ostatních skupin:

Přiřadili jste ke školitelům stejné výroky jako předchozí skupina? Souhlasíte s výroky uvedenými předchozí skupinou?

Školitelé každý sám stručně řeknou, ke kterému z nich patří která tvrzení.

Na závěr se žáků zeptají:

Jak těžké bylo shodnout se uvnitř skupiny? Podle čeho jste se rozhodovali?

Fáze 2 (5 minut)

Školitel vysvětlí, že nyní budou ve třídě kolovat fotky. Školitel nechá kolovat pět fotek, každou zvlášť nalepenou na dlouhém pruhu balicího papíru, fotky rozdělí rovnoměrně po třídě. Na každé fotce je jedna osoba (doporučujeme použít fotky různorodých osob – rozdílné oblečení, situace, výraz tváře, rasa, věk atp.). Lze použít fotky z časopisů, materiálů MKC Praha a další.

Úkolem každého žáka je nad fotku napsat na horní okraj papíru jedno přídavné jméno, které podle nich člověka na fotografii charakterizuje. Horní okraj papíru pak žák přehne a papír pošle svému sousedovi po směru hodinových ručiček. Školitel zdůrazní, že další slova je třeba psát pod ohnutý okraj papíru. Školitel nechá fotky kolovat cca 5 minut a klade důraz na to, aby žáci psali to, co je první napadne. Poté, co školitel vidí, že téměř všichni k fotkám něco napsali, ukončí tuto aktivitu a vyzve dobrovolníky z řad žáků, aby popořadě rozbalili papíry s fotkami, v rychlosti všem ukázali ještě jednou fotku a přečetli přídavná jména. Postupně pět dobrovolníků přečte přídavná jména na všech pěti papírech. Školitel si poznamenává zajímavá přídavná jména, kterými pak může v reflexi ilustrovat pojmy haló efekt, první dojem či stereotyp.

Fáze 3 – Reflexe (10 minut)

Školitel nejprve vysvětlí koncept reflexe, v níž se po každé aktivitě třída společně zamýšlí nad tím, co si z aktivity odnáší. Vysvětlí žákům, že po každé aktivitě se společně vrátí k jednotlivým fázím aktivity a zamyslí se nad svými reakcemi v jejím průběhu.

Cílem této reflexe je, aby se žáci zamysleli nad tím, jakým způsobem vytvářejí své soudy o druhých, a nad významem pojmů první dojem, haló efekt a stereotyp.

Školitel krátce shrne, jak byli žáci úspěšní v tipování během fáze 1 a shrne výroky z papírů. V reflexi si školitelé všimají způsobů uvažování, které vedly žáky k usuzování o charakteristikách školitelů a k označování lidí na fotkách různými přídavnými jmény. Je dobré si během fáze 2 všimnout takových přídavných jmen, která tyto pojmy ilustrují. Avšak než školitel pojmenuje konkrétní způsob uvažování, je dobré se zeptat na to, z jakého důvodu si žáci myslí, že bylo zvoleno právě takové přídavné jméno (nehledáme ovšem za každou cenu autora daného slova).

Z čeho jste vycházeli při svém hodnocení?

Co vás vedlo k označení někoho za ...?

Proč myslíte, že někdo označil daného člověka za...?

Uvažujeme takhle i v běžném životě? Např. když přijde nový učitel (nebo školitel, spolužák) do třídy, podle čeho si na něj v prvních minutách utváříme názor? Jak tento první názor ovlivňuje náš přístup k němu? Stalo se vám někdy, že jste si poopravili svůj první dojem z člověka? Můžete uvést příklad? Je těžké tento první názor změnit?

Školitel sdělí žákům definici prvního dojmu a haló efektu: Rychlé hodnocení člověka, kterého vidíme poprvé, se nazývá **první dojem**. Ve chvíli, kdy podle jedné charakteristiky usuzujeme na další vlastnosti (znovu zmíníme příklady, které žáci uváděli – např. kdo nosí batikované košile, kouří marihuanu), nazývá se tento jev **haló efekt**.

Vzpomenete si na situaci, kdy vás někdo soudil na základě prvního dojmu, neznal vás a jeho soud vám nebyl příjemný? Je hodnocení vždy objektivní? (Zde může být vhodné stručně vysvětlit, co to znamená „objektivní“.)

Stejně jako hodnotíme jednotlivce, hodnotíme i celé společenské skupiny, např. školní třídy, studenty různých oborů ve škole, věkové kategorie, národy... Pokud hodnotíme všechny členy nějaké skupiny jen podle toho, že do dané skupiny patří, a už nezkoumáme individuální vlastnosti jednotlivců, nazýváme to stereotyp nebo také předsudek (v negativních situacích).

Napadá Vás nějaký příklad stereotypu v tomto smyslu?

Platí to (podle uvedeného příkladu – např. „Němci jsou pořádní“, „Béčáci jsou hloupější“ apod.) o všech členech této skupiny?

Napadá vás nějaký stereotyp o skupině, jejíž jste součástí (například stereotyp o Češích / žácích SOŠ / o klucích / holkách)?

Byli jste vy sami někdy součástí nějaké skupiny, kde vám nebylo příjemné, jak ji druzí hodnotí nebo kdy jste se sami za ni styděli?

Školitelé zde uvedou vlastní příklady: např. Nápis „Češi, nekradte!“ na belgickém dálničním odpočívadle (ukázka stereotypní představy o tom, že všichni Češi kradou, zatímco ostatní nekradou), např. „Nerada se v cizině hlásím k Čechům, protože je mi trapné, že si mnozí Češi v hotelu od snídaně nosí jídlo v ubrousku, aby měli i na svačinku“, např. „Nerad říkám, že jsem z Prahy, protože si lidi mimo Prahu myslí, že všichni Pražáci jsou nafoukaní“.

Jak se dá stereotypnímu uvažování, haló efektu či prvnímu dojmu předcházet?

Školitel může žákům pomoci s odpovědí: Je důležité rozlišovat mezi fakty a domněnkami, nepřebírat „hotové pravdy“ od ostatních, shromažďovat co nejvíce informací a vytvářet si vlastní názor.

Fáze 4 – Příběh Emy (10 minut)

Školitelé vysvětlí, že nás bude dílnami provázet postava Emy, sedmnáctileté dívky z Mexika, která přijíždí na roční studijní program do České republiky. Školitel promítne snímek 8 – Ema v pokoji před otevřenými kufry, přemýšlí, co si má zabalit.

Školitel komentuje obrázek:

Ema zítra odjíždí na rok do České republiky. Neví, co ji čeká a co by si měla vzít s sebou. Slyšela, že v zimě je tam sníh, ale netuší, jak se do sněhu obléknout. Taky slyšela, že čeština je hodně těžký jazyk, ale bude se ho muset naučit. Bude totiž bydlet v české rodině – u Pospíšilů v Písku. Bude chodit na místní střední školu se svojí hostitelskou sestrou, patnáctiletou Stelou. Stela se na Emu těší a je na ni zvědavá.

Školitelé pomocí powerpointové prezentace ukazují postupně několik komiksových obrázků (snímky 9 až 16) ze života Emy a sdělí žákům následující instrukce:

Najděte v komiksovém příběhu příklad(y) těchto jevů: První dojem, haló efekt, stereotyp, kulturní rozdíly.

Zaujalo vás na setkání Emy a Pospíšilů ještě něco dalšího?

Školitel promítne celý příběh dvakrát, pak dá dvojicím 5 minut na domluvu. Rozdá jim případně papírky na poznámky. Po uplynutí 5 minut školitel vyzve žáky, aby uvedli příklady jednotlivých jevů, které identifikovali v příběhu.

Poznámka pro školitele:

Ema je smyšlená postava, její příběh vychází ze zkušeností zahraničních studentů, kteří přijíždějí na roční studijní pobyt do ČR přes program AFS Mezikulturní programy.

KOMIKSOVÝ PŘÍBĚH (Popis obrázků z powerpointové prezentace)

Situace 1 (snímek 9): Ema právě přijela do Písku, kde ji Pospíšilovi (matka, otec a Stela) vyzvedli na nádraží. První setkání je trochu rozpačité, všichni se na sebe usmívají...

Situace 2 (snímek 10): Stela není Emě na první pohled moc sympatická. Má na sobě tak krátkou minisukni a tílko, to by si Ema nikdy na sebe nevzala. To asi bude docela nevychovaná.

Situace 3 (snímek 11): Ema se ptá Stely, jestli půjdou spolu v neděli do kostela, ale Stela se jen směje.

Situace 4 (snímek 12): Paní Pospíšilové se Ema líbí. Má dlouhé černé vlasy, po kterých paní Pospíšilová vždycky toužila, a určitě umí krásně tančit, je přece z Mexika! Pan Pospíšil k těmhle snědým lidem nemá příliš velkou důvěru, ale na druhou stranu se Ema hezky směje a připomíná mu Ditu, spolužačku ze střední školy, která se mu kdysi líbila.

Situace 5 (snímek 13): Pospíšilovi a Ema dorazili domů, Ema vejde dovnitř, nadšeně se rozhlíží, v tom ji Stela zatahne za rukáv.

Situace 6 (snímek 14): Ema nejdříve nechápe, co se děje, lekne se, ale pak jí Stela posunky vysvětlí, že si musí sundat venkovní boty. To Ema z Mexika nezná.

Situace 7 (snímek 15): Rodiče Emě ukazují byt – splachovací záchod, pračka, sporák... Ema je zaskočená. Přece tohle všechno mají doma také. Mají ji za blázna?

Situace 8 (snímek 16)

Tipy pro školitele:

- 1) Když necháváte ve fázi 2 kolovat fotografie, je dobré stanovit, jakým směrem budou kolovat (např. jednou řadou lavic odpředu dozadu, druhou odzadu dopředu a třetí opět odpředu dozadu s tím, že jeden školitel bude spojka mezi poslední lavicí třetí řady a první lavicí první řady, aby byl kruh uzavřen).
- 2) Příklady pro ilustraci možných stereotypů či haló efektů, které žáci zmiňují ve fázi 2: např. u fotky Asiata někdo napíše „zfetovaný“ (může být příkladem stereotypního uvažování – o Vietnamcích v ČR se často píše v souvislosti s drogami), u fotky člověka sedícího u počítače „pracovitý“ (může být příkladem haló efektu).
- 3) Možná řešení úkolu ve fázi 4 (orientační, pro školitele):

První dojem:

1. „Stela není Emě na první pohled moc sympatická. Má na sobě tak krátkou minisukni a tílko, to by si Ema nikdy na sebe nevezala.“ (Situace 2, snímek 9)
2. „Paní Pospíšilové se Ema líbí. Má dlouhé černé vlasy, po kterých paní Pospíšilová vždycky toužila, a určitě umí krásně tančit, je přece z Mexika!“ (Situace 4, snímek 12)
3. „Pan Pospíšil k těmhle snědým lidem nemá příliš velkou důvěru, ale na druhou stranu se Ema hezky směje a připomíná mu Ditu, spolužačku ze střední školy, která se mu kdysi líbila.“ (Situace 4, snímek 12)

Haló efekt:

1. „Má na sobě tak krátkou minisukni a tílko, to by si Ema nikdy na sebe nevezala. To asi nebude moc dobře vychovaná.“ (Situace 2, snímek 9)

Stereotyp:

1. „... určitě umí krásně tančit, je přece z Mexika!“ (Situace 4, snímek 12)
2. Pan Pospíšil k těmhle snědým lidem nemá příliš velkou důvěru. (Situace 4, snímek 12)
3. Rodiče Emě ukazují byt – splachovací záchod, pračka, sporák... – stereotypní představa o tom, že Ema pochází z chudé země a nezná podobné „výdobytky civilizace“. (Situace 7, snímek 15)

Kulturní rozdíly:

1. Ema se ptá Stely, jestli půjdou spolu v neděli do kostela, ale Stela se jen směje. (Situace 3, snímek 11)
2. Zouvání venkovních bot v domácnosti. To Ema z Mexika nezná. (Situace 5 a 6, snímky 13 a 14)

Informace k tématu:

Haló efekt: Jeden nápadný rys, negativní nebo pozitivní, ovlivní naše vnímání celého člověka. Člověka pak hodnotíme zkresleně na základě povrchního (často prvního) dojmu.

První dojem: První dojem předurčuje naše celkové a pozdější vnímání určitého člověka na základě toho, co vidíme či slyšíme při prvním setkání.

Objektivní: Objektivní znamená, že hodnotíme neutrálně, nezaujatě, věcně a podle měřitelných kritérií a že naše hodnocení se nezakládá na osobních zájmech a dojmech. Opakem slova objektivní je slovo subjektivní, které naopak popisuje osobní zaujaté hledisko, kdy je pohled ovlivněn zkušenostmi, emocemi a osobností každého.

Použitá zdroje: Velký sociologický slovník, Kol. aut., Praha: Karolinum, 1996.

Vliv okolí a médií zvláště aneb Kde se stereotýpek vzal?

Časová dotace:

40 minut

Pomůcky:

- powerpointová prezentace (snímek 17, případně také 18 až 20)
- nápisy „ANO – Národnost (v člancích) zmiňovat“ a „NE – Národnost (v člancích) – nezmiňovat“ na papíře A3 (fáze 3)

Pracovní listy:

Pracovní list 1 – Dotazník: Jak si vytváříme názory?

Pracovní list 2 – Novinové články: 2a Blesk, 2b TV Nova, 2c Idnes.cz.

Cíle aktivity:

1. Žáci se zamyslí nad tím, jak si vytvářejí názory a stereotypy a kdo nebo co je při tom ovlivňuje, a to s obzvláštním důrazem na vliv médií.
2. Žáci si uvědomí, jak lze informace zkreslit.
3. Žáci se zamyslí nad tím, co to znamená objektivita, čím je možné ji zaručit a čím naopak porušit, dále, jaké zdroje informací využívají, jak jsou tyto zdroje důvěryhodné a jakým způsobem ovlivňují jejich uvažování o světě kolem sebe.

Charakteristika aktivity:

Pomocí individuálního dotazníku a diskutování ve dvojicích se žáci zamyslí nad tím, jak si vytvářejí názory a co je při tom ovlivňuje. Dále jsou pomocí hry na tichou poštu žákům reprodukovány tři různé články na stejné téma výskytu tuberkulózy ve škole. Odlišnost je mimo jiné v tom, jak moc je nebo není v článku zdůrazněno, že nakažený tuberkulózou byl Vietnavec. Následuje diskuze na téma vliv médií na vytváření našich předsudků, téma xenofobie a rasismus v přemýšlení každého z nás.

Postup:

Fáze 1 – Dotazník: Jak si vytváříme názory? (10 minut)

Školitel uvede aktivitu slovy:

V minulé aktivitě jsme poznali, co to je stereotyp.

Školitel může opět poprosit jednoho z žáků, aby ještě jednou vlastními slovy zopakoval, co to stereotyp znamená, případně řekl nějaký příklad. Dále školitel vysvětlí:

Nyní se budeme zabývat tím, kde se v nás stereotypy berou, jak si je vytváříme, od koho přebíráme názory a myšlenky a kdo nás v životě nejvíc ovlivňuje?

Školitel může nechat žáky krátce vyjádřit, ale vysvětlí, že nyní každý dostane dotazník a bude mít příležitost se nad tím samostatně zamyslet.

Během této fáze aktivity si školitel všímá zejména zmínek o médiích a jejich vlivu na nás, což uplatní na závěr Fáze 1.

Školitel rozdá každému žákovi kopii dotazníku (viz Pracovní list Dotazník) a ponechá žákům maximálně 10 minut na vyplnění.

Reflexe (5 minut)

Po uplynutí stanoveného času se školitel s celou třídou vrátí k první otázce v dotazníku (Kdo nebo co nás nejvíce ovlivňuje při vytváření názorů?), zopakuje, že každý měl za úkol se zamyslet nad třemi nejdůležitějšími vlivy. Školitel postupně čte tabulku a u každé položky se přihlásí ten, který ji v tabulce zaškrtl. Školitel sčítá hlasy u jednotlivých „vlivů“ a na závěr okomentuje celkové pořadí: kdo žáky ovlivňuje nejvíce a kdo nejméně. Poté si žáci ve dvojicích porovnají své výsledky u otázky 2, zjistí, v čem se shodují a v čem rozcházejí, a baví se o důvodech. Druhým úkolem ve dvojicích je si navzájem sdělit své odpovědi na otázku číslo 3. Školitel diskusi ve dvojicích po chvíli ukončí a zeptá se:

Byly mezi vašimi odpověďmi velké rozdíly? Co vás překvapilo na tabulce souseda?

Poté se školitel zeptá:

Jakou skupinu si vybral váš soused v otázce 3? Co jste se dozvěděli o tom, jak si na ni utvořil názor? Jak se tento názor potvrdil nebo vyvrátil osobní zkušeností?

Na závěr fáze 1 školitel shrne prezentace žáků, zaměří se na zmínky o tom, jak nás ovlivňují média a sdělí žákům, že tím, jak na nás působí média a jak přispívají nebo nepřispívají k vytváření a udržování stereotypů, se budeme zabývat nyní.

Fáze 2 (15 minut)

Třídu rozdělíme na tři skupiny maximálně o sedmi žácích. Žáci si určí mezi sebou pořadí. Školitel předem vysvětlí, že se bude hrát na tichou poštu a že číslo 1 z každé skupiny dostane text (jeden z Pracovních listů 2 – 2a, 2b či 2c), který bude muset přečíst číslu 2, který reprodukuje to, co slyšel, číslu 3 a tak dále až k poslednímu členu skupiny.

„Tichá pošta“ probíhá ve všech skupinách paralelně. Poté, co jsou všechny skupiny s tichou poštou hotové, tj. informace byla předána až k poslednímu, vyzve školitel postupně všechny poslední členy skupiny, aby reprodukovali nahlas to, co se dozvěděli v tiché poště.

Informace pro školitele (žákům se ale předem nesděluje): Články se týkají výskytu tuberkulózy ve škole a každá skupina má článek jiný (viz pracovní listy 2a – Blesk, 2b – TV Nova), 2c – Idnes.cz). Článek z TV Nova a Idnes.cz se týkají stejné události, článek z Blesku události podobné.

Následně školitel rozdá žákům do každé skupiny další kopie jejich článku, uvede, že budou mít čas si přečíst původní text a srovnat ho s tím, co se dozvěděli z „desáté“ ruky. Poté se zeptá:

Jak se liší informace, kterou jste si předali pomocí tiché pošty, od té, která je napsána v originálním textu?

Jak si tuto proměnu informace vysvětlujete?

Když si tuto situaci představíte v reálném životě, dokázali byste uvést nějaký příklad informace, kterou jste slyšeli a vůbec nevíte, z jakého zdroje pochází?

Pak školitel uvede další krok, v němž se žáci budou věnovat rozboru původního článku. Školitel představí otázky, na které se mají žáci při rozboru článku zaměřit. Otázky promítne také v PowerPointu (snímek 17):

1. Co je hlavním tématem článku?

2. Je článek objektivní? Ilustrujte své tvrzení alespoň jedním příkladem z textu.

3. Jsou v článku nějaké zbytečné informace, které nesouvisí s hlavním tématem článku? Pokud ano, uveďte alespoň jeden příklad.

Školitel se ujistí, že žáci porozuměli zadání. Speciální zřetel věnuje tomu, zda vědí, co to znamená objektivita ve vztahu k médiím. Případně to žákům vysvětlí.

Žáci pracují společně ve skupinkách, každá skupinka na svém článku. Dostanou na to 5 minut. Po uplynutí této doby školitel vyzve postupně jednotlivé skupiny, aby představily své odpovědi. Diskusi o objektivitě završí otázkou:

Který z článků se podle vás nejvíce blíží objektivitě?

Školitel shrne diskusi:

Je zřejmé, že jednu událost mohou média zobrazit naprosto odlišně, s jiným vyzněním. Hlavní je si uvědomit, že některé noviny už nabízejí událost zhodnocenou, emocionálně vykreslenou, a tím čtenáři podsouvají svůj názor; i nad takto popsanými událostmi se ale čtenář může zamyslet a sám zhodnotit, s čím souhlasím, s čím ne a jakým způsobem se ho dané médium snaží „zpracovat“:

Jak poznáme, že s námi média manipulují?

Jak můžeme rozhodnout, kterým informacím věřit a kterým ne?

Jak se lze manipulaci bránit?

Fáze 3 (10 minut)

Školitel uvede další část reflexe touto otázkou:

Považujete za důležité zmínit, že šlo v události o cizince?

Školitel vyzve žáky, aby se nad touto otázkou zamysleli a aby obsadili místo na názorové škále:

Na jedné straně místnosti bude pól „**ANO – Národnost (v člancích) zmiňovat**“, na druhé straně bude pól „**NE – Národnost (v člancích) nezmiňovat**“. Tyto póly budou vyznačeny příslušnými nápisy na papíru A3.

Školitel vyzve všechny, aby si stoupli na názorové škále na takové místo, které nejlépe odpovídá jejich přesvědčení o odpovědi na danou otázku.

Poté, co všichni obsadí „své“ místo, školitel je vyzve, aby vytvořili dvojici s někým, kdo stál v jiné části názorové škály, a vysvětlili si během dvou minut své odlišné názory. Po uplynutí dvou minut školitel všechny vyzve, aby uvedli konkrétní argumenty svých „názorových protivníků“ z dvojice, které jim přišly z nějakého důvodu zajímavé. Školitel téma uzavře tím, že se jedná o problém, na nějž neexistuje jednoznačná odpověď. Jednoznačně si ale můžeme všimnout situací, kdy je zmínění národnosti nadbytečné, nebo je zmíněna jen za účelem vytvoření „senzace“.

Školitel se může inspirovat následujícími otázkami a příklady:

Může zmínění národnosti utvrdit stereotypy?

Může zmínění národnosti stereotypy naopak nabourat?

Kdy to bez zmínění národnosti nejde / nedává smysl?

Školitel shrne diskusi a dodá, že i prostřednictvím médií si vytváříme a udržujeme předsudky. (Např.: Když si přečtu článek z Blesku o Vietnamce, už nikdy nepůjdu k Vietnamcům nakupovat, protože roznášejí tuberkulózu.).

Tipy pro školitele:

- 1) Podle počtu žáků ve třídě můžeme pro Tichou poštu (fáze 2) udělat více skupin s tím, že některé skupiny by pracovaly se stejným článkem.
- 2) Pro Tichou poštu by každá skupina měla mít své „předávací“ místo, kde vždy jeden předává vzkaz tiché pošty a další naslouchá. Školitel pohlídá, aby ostatní členové skupiny spolu o článku nekomunikovali.
- 3) Školitel může reflexi ve fázi 3 ilustrovat následujícími příklady:

Příklad 1: Lidové noviny uveřejnily dne 18. 5. 2011 na titulní stránce velký titulek „Číňané zaplavili Česko“. Zde se školitel může zeptat:

Co si z titulku představíte, že bude tématem článku?

Na další stránce, kde se nachází celý článek, už má článek titulek „Obchody vydělávají na Číňanech“ a dočteme se v něm: „Obchodníci mají nebývalý příliv zákazníků z Číny. Útraty čínských turistů v českých obchodech raketově rostou.“ Školitel se může zeptat:

Odpovídá titulek obsahu článku? Proč si myslíte, že noviny zvolily takový titulek? (Vytváří takový článek senzaci?)

Příklad 2: Server Idnes.cz informuje o pokusu o znásilnění, který provedl „cizinec“. Pachatel je stále pohřešovaný. Článek má titulek „Cizinec chtěl ukázat cestu, pak dívku zatáhl do křoví“ a dočteme se v něm: *Pražská policie hledá cizince, který napadl mladou dívku poblíž stanice metra Luka ve Stodůlkách. Ženu oslovil v metru a nabízel jí modelingové fotografování. Když odmítla, chtěl alespoň ukázat cestu k obchodu. Po chvíli dívku zatáhl do křoví a pokusil se ji znásilnit. [...] K útoku došlo 18. dubna. Kriminalisté nyní vyzvali veřejnost o pomoc při pátrání. Muži je podle odhadů asi 38 let, má střední postavu a mluví s ruskojazyčným přízvukem.*

Je třeba zde zmiňovat to, že pachatel je cizinec? (Je nezbytné to, že je cizinec, zmínit v titulku? Nestačí sdělit, že měl ruskojazyčný přízvuk, až s jeho dalšími charakteristikami? Proč titulek nezní např. „Muž střední postavy chtěl ukázat cestu...“

Zdroj: http://zpravy.idnes.cz/cizinec-chtel-ukazat-cestu-pak-divku-zatahl-do-krovi-f9f-/krimi.aspx?c=A090428_124356_krimi_cen

Příklad 3:

Je třeba zprávu v novinách uvádět? Je dostatečně zajímavá pro čtenáře? Co si z ní čtenář odnese?

Strakonický deník dne 6. 6. 2011 uveřejnil článek s titulkem: „Od poloviny dubna tady cizinec neměl být“: *Strakonicko – Ve čtvrtek 2. června zahájila cizinecká policie správní řízení o vyhoštění 24letého vietnamského občana. Ten byl středeční noci kontrolován na Strakonicku při pobytové kontrole. Na výzvu nepředložil potřebné doklady totožnosti. Následnou lustrací v centrálním informačním systému policisté zjistili, že od druhé poloviny letošního dubna cizinec pobývá na území České republiky neoprávněně. Svým jednáním porušil právní povinnost danou ustanovením zákona o pobytu cizinců na území ČR. Vzhledem ke zjištěným skutečnostem byl cizí státní příslušník zajištěn a eskortován na služebnu cizinecké policie ve Strakonících k provedení dalších opatření.*

Zdroje: <http://www.blesk.cz/clanek/zpravy-udalosti-krimi/19119/vietnamka-15-zavlekla-do-skoly-tuberu.html>
<http://tn.nova.cz/zpravy/regionalni/skolak-v-praze-ma-tuberu-ve-skole-o-nemoci-nevedeli.html>
http://zpravy.idnes.cz/lekari-objevili-tuberkulozu-u-zaka-prazske-skoly-fv0-/krimi.asp?c=A090331_204819_krimi_cen

Informace k tématu:

Objektivita: Objektivita v žurnalistice znamená, že poskytované informace by měly odrážet skutečnost, měly by být spolehlivé, přesné, fakta musejí být oddělena od názorů. Mezi hlavní rysy objektivit patř:

- zachování neutrality ve vztahu k předmětu zpravodajství (tzn. vyloučit subjektivní pohled nebo osobní zaujetí);
- absence stranění (tzn. nestavět se na ničí stranu a zdržet se jakékoliv předpojatosti);
- zachování přesnosti, relevance, úplnosti.

(Adaptováno z: http://cs.wikipedia.org/wiki/Objektivita_%28%C5%BEurnalistika%29)

Jak česká média informují o cizincích?

Výňatky z Mediální analýzy problematiky spojené s cizinci, národnostními menšinami a vládní politikou cizinců/menšin za období leden–březen 2011, zpracované Anopress IT, a. s. & Media Tenor, spol. s r. o.

Z celkového počtu 1789 výpovědí bylo zaznamenáno celkem 562 negativních (31 %) a 128 pozitivních (7 %). Převaha negativních informací [...] byla dána především vysokým počtem příspěvků o kriminalitě cizinců (zejména Vietnamců a cizinců obecně, bez specifikace národnosti).

Obecný pojem „cizinci“ byl nejčastěji se vyskytujícím subjektem analýzy. Je to dáno příklonem médií k zobecňujícím termínům. Profílace „cizinců“ vyznívala s výrazně negativním hodnocením plynoucím z kriminálních činů (krádeže, přepadení, únosy, vydírání, vraždy, padělání bankovek, zneužívání dětí).

Negativních témat bylo u „cizinců“ zaznamenáno více: nelegální práce (bez pracovního povolení), s tím související vyhoštění ze země, sňatkové podvody, dluhy cizinců (týkající se především neuhrazení účtů za zdravotní ošetření), ale i Stavby mešit a chrámů (téma bylo prezentováno buď obecně o cizincích, nebo o muslimech).

Vietnamci jsou komunitou, která byla v hledáčku médií nejčastěji. Frekventovaným tématem přitom byly jejich kriminální aktivity.

Média prezentují problematiku se sklonem k obecnějším termínům (cizinci, bez specifikace národnosti) a to i v případech, kdy je cizincova národnost známá. Například je známá totožnost hledaného pachatele loupeže, novinář ví, že se jedná o třiapadesátiletého Vietnamce, nelegálně pobývajícího na území ČR, ale uvede pouze: „krádež má na svědomí třiapadesátiletý cizinec“. Proto jsou cizinci nejčastěji zmiňovaným subjektem.

Cizinci a TBC v ČR

Výňatky ze zprávy Tuberkulóza a respirační nemoci vydané Ústavem zdravotnických informací a statistiky ČR.

V roce 2009 bylo do Registru TB ČR hlášeno celkem 710 TB onemocnění a recidiv (všech forem a lokalizací) [...]. V roce 2008 bylo hlášeno 879 onemocnění [...]. V roce 2009 tudíž poklesl počet hlášených zejména TB dýchacího ústrojí o 20 %, což je výrazně více než v letech předcházejících (1–5 %).

Hlášená onemocnění TB u cizinců podle země narození: V roce 2009 bylo do Registru TB hlášeno celkem 136 osob narozených mimo ČR. Jde o 19,2 % všech hlášených. Nejvíce jich pocházelo z Ukrajiny (34), Vietnamu (30), Slovenska (26) a Mongolska (16). Zvyšující se podíl těchto osob, označovaných souborně jako cizinci, zaznamenaný v předcházejícím roce 2008, kdy poprvé překročil hranici 20 % notifikovaných (186 – 21,16 %), se v roce 2009 nepotvrdil.

*Zdroj: <http://www.uzis.cz/katalog/zdravotnicka-statistika/tuberkuloza-respiracni-nemoci>,
<http://www.anopress.cz>.*

1. Kdo nebo co vás nejvíce ovlivňuje při tvorbě názorů? (Zaškrtněte maximálně tři možnosti.)

Sourozenci	
Rodiče	
Příbuzní	
Učitelé	
Spolužáci	
Kamarádi	
Média (Noviny, Televize, Rozhlas, Internet)	
Knihy	
Známa osobnost (tvůj „idol“)	
Nikdo (názory si vytvářím sám)	
Něco jiného (Co?)	

2. Kdo ovlivňuje vaše názory na _____ (zaškrtněte libovolný počet políček u každé oblasti)

	příbuzní	učitelé	kamarádi	média	knihy	známé osobnosti
Móda						
Jídlo						
Politika						
Fyzický vzhled lidí						
Partnerské vztahy						
Volba střední školy						
Vztahy v rodině						
Společenská témata, např. trest smrti						
Morálka / Správné chování						

3. Zvolte si jednu z níže uvedených skupin obyvatel, které v ČR žijí (např. Arabové), a zkuste se zamyslet, jak se utvořil váš názor na ně. Přemýšlejte o tom:

Kdo nebo co tento názor ovlivnil?

Přejali jste svůj názor od něj?

Jaké konkrétní zážitky váš názor potvrdily nebo vyvrátily?

SKUPINY:

Národnostní menšiny v ČR: Bulhaři, Chorvaté, Maďaři, Němci, Poláci, Romové, Rusíni, Rusové, Řekové, Slováci, Srbové, Ukrajinci

Vybrané náboženské skupiny v ČR: katolíci, protestanti, židé, muslimové, Svědkové Jehovovi, Hare Kršna

Další skupiny cizinců: Vietnamci, Mongolové, Arabové

Vietnamka (15) zavlekla do školy tuberu

Otevřenou tuberkulózu zavlekla do Základní školy v Ostrově na Karlovarsku patnáctiletá Vietnamka. Od pondělí se školáci podrobují preventivnímu očkování.

„Na škole je tubera! Zavlekla ji sem Vietnamka ze sedmé bé!“ Takové výkřiky vystrašily včera učitele a hlavně rodiče žáků 5. základní školy v Ostrově na Karlovarsku. Nález otevřené tuberkulózy ohlásila ředitelce školy lékařka MUDr. Zdeňka Tomašecká již v pátek odpoledne. Od pondělí se školáci podrobují preventivnímu očkování. Rodiče se děsnou novinku dozvěděli na mimořádných třídních schůzkách. Původcem nákazy je vietnamská dívka (15). „Přistěhovala se před rokem s rodiči. Nemohla jít do deváté třídy, takže ji zařadili do sedmičky. Ve Vietnamu na TBC samozřejmě očkována nebyla,“ řekl nám k případu soused přistěhované rodiny, který si nepřál být jmenován. Školačka leží na izolaci plicního oddělení karlovarské nemocnice. Podle primáře plicního oddělení karlovarské nemocnice Jiřího Zimmera potvrzuje hospitalizace školačky dva měsíce. „Nasadili jsme speciální léky,“ uvedl primář. „Dnes dokončí lékaři snímkování, vyšetření a testy všech čtyřiaosmdesáti žáků našich sedmých tříd. Podle informace plicního oddělení Ostrov jsou všechny děti naší školy preventivně naočkovány proti TBC. Nehrozí tedy přímé ohrožení ani těch žáků, kteří chodili s nemocnou do třídy,“ uvedla včera ředitelka školy Ladislava Hlušková. Zřejmě si oddechla, že do kolotoče přeočkování a trápení s testy nemuseli lékaři vtáhnout všech 580 žáků školy včetně 70 dětí z mateřinky. Všechny děti dál chodí do školy.

Vietnamka (15) zavlekla do školy tuberu

Otevřenou tuberkulózu zavlekla do Základní školy v Ostrově na Karlovarsku patnáctiletá Vietnamka. Od pondělí se školáci podrobují preventivnímu očkování.

„Na škole je tubera! Zavlekla ji sem Vietnamka ze sedmé bé!“ Takové výkřiky vystrašily včera učitele a hlavně rodiče žáků 5. základní školy v Ostrově na Karlovarsku. Nález otevřené tuberkulózy ohlásila ředitelce školy lékařka MUDr. Zdeňka Tomašecká již v pátek odpoledne. Od pondělí se školáci podrobují preventivnímu očkování. Rodiče se děsnou novinku dozvěděli na mimořádných třídních schůzkách. Původcem nákazy je vietnamská dívka (15). „Přistěhovala se před rokem s rodiči. Nemohla jít do deváté třídy, takže ji zařadili do sedmičky. Ve Vietnamu na TBC samozřejmě očkována nebyla,“ řekl nám k případu soused přistěhované rodiny, který si nepřál být jmenován. Školačka leží na izolaci plicního oddělení karlovarské nemocnice. Podle primáře plicního oddělení karlovarské nemocnice Jiřího Zimmera potvrzuje hospitalizace školačky dva měsíce. „Nasadili jsme speciální léky,“ uvedl primář. „Dnes dokončí lékaři snímkování, vyšetření a testy všech čtyřiaosmdesáti žáků našich sedmých tříd. Podle informace plicního oddělení Ostrov jsou všechny děti naší školy preventivně naočkovány proti TBC. Nehrozí tedy přímé ohrožení ani těch žáků, kteří chodili s nemocnou do třídy,“ uvedla včera ředitelka školy Ladislava Hlušková. Zřejmě si oddechla, že do kolotoče přeočkování a trápení s testy nemuseli lékaři vtáhnout všech 580 žáků školy včetně 70 dětí z mateřinky. Všechny děti dál chodí do školy.

Vietnamka (15) zavlekla do školy tuberu

Otevřenou tuberkulózu zavlekla do Základní školy v Ostrově na Karlovarsku patnáctiletá Vietnamka. Od pondělí se školáci podrobují preventivnímu očkování.

„Na škole je tubera! Zavlekla ji sem Vietnamka ze sedmé bé!“ Takové výkřiky vystrašily včera učitele a hlavně rodiče žáků 5. základní školy v Ostrově na Karlovarsku. Nález otevřené tuberkulózy ohlásila ředitelce školy lékařka MUDr. Zdeňka Tomašecká již v pátek odpoledne. Od pondělí se školáci podrobují preventivnímu očkování. Rodiče se děsnou novinku dozvěděli na mimořádných třídních schůzkách. Původcem nákazy je vietnamská dívka (15). „Přistěhovala se před rokem s rodiči. Nemohla jít do deváté třídy, takže ji zařadili do sedmičky. Ve Vietnamu na TBC samozřejmě očkována nebyla,“ řekl nám k případu soused přistěhované rodiny, který si nepřál být jmenován. Školačka leží na izolaci plicního oddělení karlovarské nemocnice. Podle primáře plicního oddělení karlovarské nemocnice Jiřího Zimmera potvrzuje hospitalizace školačky dva měsíce. „Nasadili jsme speciální léky,“ uvedl primář. „Dnes dokončí lékaři snímkování, vyšetření a testy všech čtyřiaosmdesáti žáků našich sedmých tříd. Podle informace plicního oddělení Ostrov jsou všechny děti naší školy preventivně naočkovány proti TBC. Nehrozí tedy přímé ohrožení ani těch žáků, kteří chodili s nemocnou do třídy,“ uvedla včera ředitelka školy Ladislava Hlušková. Zřejmě si oddechla, že do kolotoče přeočkování a trápení s testy nemuseli lékaři vtáhnout všech 580 žáků školy včetně 70 dětí z mateřinky. Všechny děti dál chodí do školy.

Tuberkulóza u žáka základní školy

Chlapec z 9. třídy probudil silným kašlem své spolužáky na školním soustředění. Když si všimli, že vykašlává krev, zavolali záchranku. V Thomayerově nemocnici, kde nemocný chlapec vietnamské národnosti leží, tuberkulózu potvrdili. V úterý odpoledne ještě učitelé školy o tuberkulóze neměli ani tušení. Nevěděli o tom proto ani rodiče ostatních žáků. Podle hygienické stanice hrozí nakažení touto nemocí jen při několikahodinovém a velmi blízkém kontaktu. Riziko je pro ostatní děti zanedbatelné.

Vyšetření se ale nevyhnul chlapec, který byl s nakaženým na soustředění v jednom pokoji. Výsledky vyšetření se však dozví až v pátek. Pokud by byl jeho nález pozitivní, musela by na vyšetření celá škola.

Několik případů tuberkulózy se už dřív objevilo například také v Pardubicích. Letos začátkem roku v regionu na otevřenou tuberkulózu dokonce zemřel muž. Pravděpodobně si nemoc přivezl už z Polska. V Česku pracoval teprve od října a už v listopadu musel s pokročilým stádiem tuberkulózy do nemocnice. Nakonec musel být převezen do léčebny v Žamberku, kde zemřel.

Tuberkulóza u žáka základní školy

Chlapec z 9. třídy probudil silným kašlem své spolužáky na školním soustředění. Když si všimli, že vykašlává krev, zavolali záchranku. V Thomayerově nemocnici, kde nemocný chlapec vietnamské národnosti leží, tuberkulózu potvrdili. V úterý odpoledne ještě učitelé školy o tuberkulóze neměli ani tušení. Nevěděli o tom proto ani rodiče ostatních žáků. Podle hygienické stanice hrozí nakažení touto nemocí jen při několikahodinovém a velmi blízkém kontaktu. Riziko je pro ostatní děti zanedbatelné.

Vyšetření se ale nevyhnul chlapec, který byl s nakaženým na soustředění v jednom pokoji. Výsledky vyšetření se však dozví až v pátek. Pokud by byl jeho nález pozitivní, musela by na vyšetření celá škola.

Několik případů tuberkulózy se už dřív objevilo například také v Pardubicích. Letos začátkem roku v regionu na otevřenou tuberkulózu dokonce zemřel muž. Pravděpodobně si nemoc přivezl už z Polska. V Česku pracoval teprve od října a už v listopadu musel s pokročilým stádiem tuberkulózy do nemocnice. Nakonec musel být převezen do léčebny v Žamberku, kde zemřel.

Tuberkulóza u žáka základní školy

Chlapec z 9. třídy probudil silným kašlem své spolužáky na školním soustředění. Když si všimli, že vykašlává krev, zavolali záchranku. V Thomayerově nemocnici, kde nemocný chlapec vietnamské národnosti leží, tuberkulózu potvrdili. V úterý odpoledne ještě učitelé školy o tuberkulóze neměli ani tušení. Nevěděli o tom proto ani rodiče ostatních žáků. Podle hygienické stanice hrozí nakažení touto nemocí jen při několikahodinovém a velmi blízkém kontaktu. Riziko je pro ostatní děti zanedbatelné.

Vyšetření se ale nevyhnul chlapec, který byl s nakaženým na soustředění v jednom pokoji. Výsledky vyšetření se však dozví až v pátek. Pokud by byl jeho nález pozitivní, musela by na vyšetření celá škola.

Několik případů tuberkulózy se už dřív objevilo například také v Pardubicích. Letos začátkem roku v regionu na otevřenou tuberkulózu dokonce zemřel muž. Pravděpodobně si nemoc přivezl už z Polska. V Česku pracoval teprve od října a už v listopadu musel s pokročilým stádiem tuberkulózy do nemocnice. Nakonec musel být převezen do léčebny v Žamberku, kde zemřel.

Lékaři objevili tuberkulózu u žáka pražské školy

U žáka pražské základní školy byla údajně potvrzena tuberkulóza. Informovala o tom televize Nova. Žák je nyní v nemocnici, na vyšetření museli i někteří jeho spolužáci, kteří nyní čekají na výsledky. Škola zatím žádné oficiální informace neposkytla.

„Ano, tento chlapec s tuberkulózou je hospitalizován a bude adekvátně léčen,“ řekla televizi mluvčí Thomayerovy nemocnice Martina Štanclová. Chlapec z deváté třídy prý probudil silným kašlem své spolužáky na školním soustředění. „Když si všimli, že vykašlává krev, zavolali záchranku,“ uvedla Nova. Vyšetření se musel podrobit i spolužák chlapce, který s ním bydlel týden v jednom pokoji. Výsledky vyšetření se však dozví až v pátek, pokud by byl nález pozitivní, musela by na vyšetření celá škola. Tuberkulóza je podle hygieniků nakažlivá jen po několikahodinovém úzkém kontaktu. „Riziko je opravdu pouze pro ty spolužáky z té jedné třídy, zejména pokud tam měl nějaké kamarády,“ řekla Zdeňka Jágrová z Pražské hygienické stanice.

Lékaři objevili tuberkulózu u žáka pražské školy

U žáka pražské základní školy byla údajně potvrzena tuberkulóza. Informovala o tom televize Nova. Žák je nyní v nemocnici, na vyšetření museli i někteří jeho spolužáci, kteří nyní čekají na výsledky. Škola zatím žádné oficiální informace neposkytla.

„Ano, tento chlapec s tuberkulózou je hospitalizován a bude adekvátně léčen,“ řekla televizi mluvčí Thomayerovy nemocnice Martina Štanclová. Chlapec z deváté třídy prý probudil silným kašlem své spolužáky na školním soustředění. „Když si všimli, že vykašlává krev, zavolali záchranku,“ uvedla Nova. Vyšetření se musel podrobit i spolužák chlapce, který s ním bydlel týden v jednom pokoji. Výsledky vyšetření se však dozví až v pátek, pokud by byl nález pozitivní, musela by na vyšetření celá škola. Tuberkulóza je podle hygieniků nakažlivá jen po několikahodinovém úzkém kontaktu. „Riziko je opravdu pouze pro ty spolužáky z té jedné třídy, zejména pokud tam měl nějaké kamarády,“ řekla Zdeňka Jágrová z Pražské hygienické stanice.

Lékaři objevili tuberkulózu u žáka pražské školy

U žáka pražské základní školy byla údajně potvrzena tuberkulóza. Informovala o tom televize Nova. Žák je nyní v nemocnici, na vyšetření museli i někteří jeho spolužáci, kteří nyní čekají na výsledky. Škola zatím žádné oficiální informace neposkytla.

„Ano, tento chlapec s tuberkulózou je hospitalizován a bude adekvátně léčen,“ řekla televizi mluvčí Thomayerovy nemocnice Martina Štanclová. Chlapec z deváté třídy prý probudil silným kašlem své spolužáky na školním soustředění. „Když si všimli, že vykašlává krev, zavolali záchranku,“ uvedla Nova. Vyšetření se musel podrobit i spolužák chlapce, který s ním bydlel týden v jednom pokoji. Výsledky vyšetření se však dozví až v pátek, pokud by byl nález pozitivní, musela by na vyšetření celá škola. Tuberkulóza je podle hygieniků nakažlivá jen po několikahodinovém úzkém kontaktu. „Riziko je opravdu pouze pro ty spolužáky z té jedné třídy, zejména pokud tam měl nějaké kamarády,“ řekla Zdeňka Jágrová z Pražské hygienické stanice.

Lékaři objevili tuberkulózu u žáka pražské školy

U žáka pražské základní školy byla údajně potvrzena tuberkulóza. Informovala o tom televize Nova. Žák je nyní v nemocnici, na vyšetření museli i někteří jeho spolužáci, kteří nyní čekají na výsledky. Škola zatím žádné oficiální informace neposkytla.

„Ano, tento chlapec s tuberkulózou je hospitalizován a bude adekvátně léčen,“ řekla televizi mluvčí Thomayerovy nemocnice Martina Štanclová. Chlapec z deváté třídy prý probudil silným kašlem své spolužáky na školním soustředění. „Když si všimli, že vykašlává krev, zavolali záchranku,“ uvedla Nova. Vyšetření se musel podrobit i spolužák chlapce, který s ním bydlel týden v jednom pokoji. Výsledky vyšetření se však dozví až v pátek, pokud by byl nález pozitivní, musela by na vyšetření celá škola. Tuberkulóza je podle hygieniků nakažlivá jen po několikahodinovém úzkém kontaktu. „Riziko je opravdu pouze pro ty spolužáky z té jedné třídy, zejména pokud tam měl nějaké kamarády,“ řekla Zdeňka Jágrová z Pražské hygienické stanice.

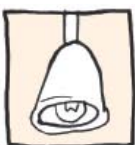
Časová dotace:
5 minut

Pomůcky:
– powerpointová prezentace (snímek 21)

Pracovní listy:
Domácí aktivita Média

Cíle aktivity:

1. Žáci jsou informováni o provedení domácí aktivity, kterou budou prezentovat na další dílně.
2. Žáci v rámci domácí aktivity samostatně aplikují poznatky z aktivity 3. Vliv okolí a médií zvláště a prezentují konkrétní aspekty vyhledaného článku.

Charakteristika aktivity:

Školitelé seznámí žáky s domácí aktivitou, kterou budou vypracovávat na dílnu 2. Aktivita spočívá ve vyhledání článku z médií, který podává nějakou zprávu o cizincích nebo národnostních menšinách žijících v ČR. Žáci článek pomocí zadaných otázek analyzují a prezentují ho před třídou na dílně 2.

Postup:

Školitel představí domácí aktivitu, kterou žáci budou mít za úkol zpracovat a výsledky představit na dílně 2. Úkolem každého žáka bude najít v médiích (noviny, zpravodajské servery apod.) článek, který referuje o nějakém tématu spojeném s cizinci nebo příslušníky národnostních menšin žijících v ČR. Úkolem žáků bude odpovědět písemně v bodech na následující otázky (školitel promítne v PowerPointu):

1. Co je hlavním tématem článku?
2. Je článek objektivní? Ilustrujte své tvrzení alespoň jedním příkladem z textu.
3. Jsou v článku nějaké zbytečné informace, které nesouvisejí s hlavním tématem článku? Pokud ano, uveďte alespoň jeden příklad.
4. Je potřeba v článku zmiňovat národnost nebo příslušnost k národnostní menšině?

Školitel rozdává žákům pracovní listy se zadáním úkolu.

Tipy pro školitele: Výhodou je domluvit se s učitelem třídy na tom, že domácí aktivita bude povinná (případně klasifikovaná).

Najděte v novinách nebo na internetu článek, který informuje o něčem, co souvisí s cizinci nebo národnostními menšinami žijícími v ČR. Svou prezentaci si připravte v bodech tak, abyste ji mohli představit spolužákům na další dílně. Soustředte se na následující otázky:

1. Co je hlavním tématem článku?
2. Je článek objektivní? Ilustrujte své tvrzení alespoň jedním příkladem z textu.
3. Jsou v článku nějaké zbytečné informace, které nesouvisejí s hlavním tématem článku? Pokud ano, uveďte alespoň jeden příklad.
4. Je potřeba v článku zmiňovat národnost nebo příslušnost k národnostní menšině?

Najděte v novinách nebo na internetu článek, který informuje o něčem, co souvisí s cizinci nebo národnostními menšinami žijícími v ČR. Svou prezentaci si připravte v bodech tak, abyste ji mohli představit spolužákům na další dílně. Soustředte se na následující otázky:

1. Co je hlavním tématem článku?
2. Je článek objektivní? Ilustrujte své tvrzení alespoň jedním příkladem z textu.
3. Jsou v článku nějaké zbytečné informace, které nesouvisejí s hlavním tématem článku? Pokud ano, uveďte alespoň jeden příklad.
4. Je potřeba v článku zmiňovat národnost nebo příslušnost k národnostní menšině?

Najděte v novinách nebo na internetu článek, který informuje o něčem, co souvisí s cizinci nebo národnostními menšinami žijícími v ČR. Svou prezentaci si připravte v bodech tak, abyste ji mohli představit spolužákům na další dílně. Soustředte se na následující otázky:

1. Co je hlavním tématem článku?
2. Je článek objektivní? Ilustrujte své tvrzení alespoň jedním příkladem z textu.
3. Jsou v článku nějaké zbytečné informace, které nesouvisejí s hlavním tématem článku? Pokud ano, uveďte alespoň jeden příklad.
4. Je potřeba v článku zmiňovat národnost nebo příslušnost k národnostní menšině?

Najděte v novinách nebo na internetu článek, který informuje o něčem, co souvisí s cizinci nebo národnostními menšinami žijícími v ČR. Svou prezentaci si připravte v bodech tak, abyste ji mohli představit spolužákům na další dílně. Soustředte se na následující otázky:

1. Co je hlavním tématem článku?
2. Je článek objektivní? Ilustrujte své tvrzení alespoň jedním příkladem z textu.
3. Jsou v článku nějaké zbytečné informace, které nesouvisejí s hlavním tématem článku? Pokud ano, uveďte alespoň jeden příklad.
4. Je potřeba v článku zmiňovat národnost nebo příslušnost k národnostní menšině?

Najděte v novinách nebo na internetu článek, který informuje o něčem, co souvisí s cizinci nebo národnostními menšinami žijícími v ČR. Svou prezentaci si připravte v bodech tak, abyste ji mohli představit spolužákům na další dílně. Soustředte se na následující otázky:

1. Co je hlavním tématem článku?
2. Je článek objektivní? Ilustrujte své tvrzení alespoň jedním příkladem z textu.
3. Jsou v článku nějaké zbytečné informace, které nesouvisejí s hlavním tématem článku? Pokud ano, uveďte alespoň jeden příklad.
4. Je potřeba v článku zmiňovat národnost nebo příslušnost k národnostní menšině?

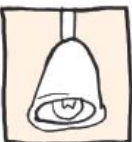
Časová dotace:
5 minut

Pomůcky:
– žádné

Pracovní listy:
Evaluační trojúhelník (do dvojic)

Cíle aktivity:

1. Žáci zhodnotí dílnu.
2. Žáci se zamyslí nad nejzajímavějšími poznatky, které si z dílny odnášejí.

Charakteristika aktivity:

Žáci se zamyslí nad přínosem dílny a zhodnotí ji pomocí evaluačního trojúhelníku.

Postup:

Na závěr dílny dostanou žáci čas, aby se zamysleli nad tím, co jim dílna přinesla, a také nad otázkami, které si odnášejí. Rozdělí se do dvojic, školitelé rozdají každé dvojici evaluační trojúhelník a vysvětlí postup:

Do horního rohu trojúhelníku vyznačeného slovem **POZNATEK** napište, co jste se během dílny dozvěděli nejzajímavějšího, do levého dolního rohu označeného jako **PŘEKVAPENÍ** to, co vás během dílny překvapilo, a do pravého dolního rohu ke slovu **NEJASNOST** to, co vám bylo nejasné. Doprostřed trojúhelníku na místo pro **VZKAZ** můžete napsat své hodnocení dílny nebo jakékoliv jiné vzkazy pro školitele.

POZNATEK

VZKAZ

NEJASNOST

PŘEKVAPENÍ

AKTIVITA	ČAS (minuty)	STRANA
Úvod	2	27
Představení výsledků domácí aktivity	10	28
Hodnotový žebříček	48	29
Kde stojím a kam jdu	15	44
Zadání domácí aktivity Pojmy	2	47
Prezentace PK a MWC	10	49
Evaluace	3	50
CELKEM	90	

1. aktivita

Úvod

Časová dotace:

2 minuty

Pomůcky:

- fixy
- lepicí štítky
- powerpointová prezentace (snímek 1 až 3)

Cíle aktivity:

1. Školitelé a žáci se připraví na dílnu (uspořádání třídy, vytvoření jmenovek atd.).
2. Představí se nový školitel/asistent.

Charakteristika aktivity:

Představení dílny 2, školitelů, asistenta, vytvoření podmínek pro provedení dílny.

Postup:

Školitelé a asistent se stručně představí a uvedou druhou dílnu:

V předchozí dílně jsme se dozvěděli, kdo je to stereotýpek, co to jsou stereotypy a odkud se v nás berou. Dnes se zaměříme na to, co je pro stereotýpky i jiné týpky v životě důležité: jak si vytváříme stereotypy, od koho přebíráme názory a myšlenky, jak se cítíme ve vztazích s druhými lidmi a jak to ovlivňuje naše chování.

Dále společně se žáky školitelé uspořádají třídu a žákům rozdají fixy a lepicí štítky. Každý žák, školitel i asistent si vytvoří jmenovku a nalepí si ji na viditelné místo.

Role asistenta:

Představí se stručně žákům (odkud pochází, jak dlouho žije v ČR, co v ČR dělá apod.), společně se školiteli vysvětlí, jaká je jeho role v dílnách, vytvoří si jmenovku a pomáhá školitelům s organizací třídy.

Představení výsledků domácí aktivity Média

Časová dotace:
10 minut

Pomůcky:
– powerpointová prezentace (snímek 4)

Cíle aktivity:

1. Žáci prezentují výsledky domácí aktivity.
2. Žáci diskutují o různých aspektech informování o problematice cizinců a menšin v médiích, a to na základě konkrétních příspěvků.

Charakteristika aktivity:

Žáci prezentují výsledky domácí aktivity – vyhledání článku z médií, který podává nějakou zprávu o cizincích nebo národnostních menšinách žijících v ČR. Žáci článek pomocí zadaných otázek analyzují a prezentují před třídou.

Postup:

Školitel se zeptá žáků, kdo by rád prezentoval výsledky domácí aktivity, tj. článek (podle zadání z dílny 1), nebo vyzve několik žáků (max. 4). Školitel promítne v PowerPointu otázky zadání (snímek 4):

Co je hlavním tématem článku?

Je článek objektivní? Ilustrujte své tvrzení alespoň jedním příkladem z textu.

Jsou v článku nějaké zbytečné informace, které nesouvisí s hlavním tématem článku? Pokud ano, uveďte alespoň jeden příklad.

Je potřeba v článku zmiňovat národnost nebo příslušnost k národnostní menšině?

Žáci postupně představí název a zdroj článku a prezentují své postřehy na základě uvedených otázek; školitelé, asistent i žáci mohou prezentujícím klást doplňující dotazy (zkonkretizování tvrzení apod.).

Role asistenta:

Klade doplňující otázky žákům ohledně vybraných článků, vyjádří svůj názor na otázku, zda je nutné v článku zmiňovat národnost nebo příslušnost k národnostní menšině, popř. může doplnit, jaký mediální obraz má jeho národnost v českých médiích a jaké to pro něj je.

Časová dotace:
48 minut

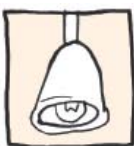

Pomůcky:
– powerpointová prezentace (snímek 5 až 7);

Pracovní listy:

- Pracovní list 1 (Kompletní seznam hodnot): pracovní list cca 6krát rozstříhat na jednotlivé kartičky s hodnotami do banky
- Pracovní listy 2–11 (na každém listu deset hodnot z pracovního listu 1 v různé kombinaci): každému žákovi nastříhat jeden pracovní list s hodnotami, tj. celkem 10 hodnot, a tyto spojit svorkou, ideálně by všechny pracovní listy měly být mezi žáky zastoupeny rovnoměrně, tj. pokud je žáků 20, každý pracovní list by měl být zastoupen 2krát.

Cíle aktivity:

1. Žáci si uvědomí, jaké jsou jejich vlastní životní hodnoty a jak se liší od životních hodnot jejich spolužáků.
2. Žáci se zamyslí nad tím, čím jsou jejich životní hodnoty ovlivňovány a jakou roli v jejich formování hraje kultura.

Charakteristika aktivity:

Žáci dostanou kartičky s názvy životních hodnot, jejich úkolem je vyměnit si je mezi sebou tak, aby byli spokojeni s hodnotami, které mají. Poté z nich budou nejprve jednotlivě a později ve dvojicích a ve čtveřicích sestavovat žebříček hodnot podle jejich důležitosti. Tím si uvědomí, které hodnoty jsou pro ně osobně klíčové.

Postup:

Fáze 1 (2 minuty)

Školitel se zeptá žáků:

Co si představujete pod pojmem hodnota?

Školitel shrne komentáře žáků a zdůrazní, že v následující aktivitě bude řeč o hodnotách životních, a to jako o představách, které ovlivňují naše volby a rozhodování, udávají naše životní cíle a směřování. Školitel se může žáků zeptat:

Napadá vás nějaký příklad životních hodnot?

Nechá žáky uvést maximálně 2 až 3 příklady, smyslem je to, aby se všichni ujistili, že rozumí tomu, co je životní hodnota.

Fáze 2 (10 minut)

Školitel rozdá žákům různé sady kartiček s životními hodnotami (viz pracovní listy 2–11). Žáci si přečtou získané hodnoty, školitel jim vysvětlí následující úkol:

Během deseti minut se pokuste vyměnit kartičky tak, abyste získali hodnoty, které budou co nejlépe reprezentovat hodnoty, které považujete za nejdůležitější.

Dále školitel vysvětlí pravidla výměny:

Za jednu hodnotu, kterou žák chce, musí jednu ze svých hodnot odevzdat druhému žákovi. Nikdo z žáků nesmí mít stejnou hodnotu vícekrát. Po uplynutí cca 2 minut se žáci mohou mimo jiné obrátit na „Banku“, kterou obsluhuje jeden ze školitelů a která obsahuje všechny hodnoty ze seznamu. V bance si též může každý vyměnit kartičku s libovolnou hodnotou za kartičku Žolíky, na kterou si může napsat hodnotu vlastní. Každý žák smí využít maximálně dva takové žolíky. Seznam všech hodnot k dispozici je promítnut v powerpointové prezentaci nebo vyvěšen na několika místech ve třídě.

Fáze 3 (23 minut)

Po ukončení výměny se školitel žáků zeptá:

Jak jste spokojeni s hodnotami, které teď máte?

Po komentářích žáků nechá každému čas, aby hodnoty seřadil podle jejich důležitosti, a to tak, že na kartičku napíše pořadové číslo dané hodnoty. Školitel kontroluje čas, nejdéle nechá na toto urovnání 5 minut. Poté žáky vyzve, aby utvořili dvojice. Jejich úkolem je vytvořit jeden společný žebříček deseti hodnot v časovém limitu 10 minut. Důležité je sdělit si vzájemně důvody, které je vedou k navržení jednotlivých hodnot do společného pořadí. Po uplynutí 10 minut školitel dvojice žáků vyzve, aby s další dvojicí utvořily čtveřice a pokusily se opět sestavit společný žebříček. Poté školitel vyzve vybrané čtveřice k přečtení žebříčků.

Reflexe (5 minut)

Školitel otevře diskusi o tom, jak se žákům pracovalo, za pomoci následujících otázek:

**Jak lehké nebo obtížné bylo se na hodnotách shodnout s ostatními?
Které hodnoty se vám podařilo uhájit ze svého individuálního žebříčku?
Kterých jste se vzdát nechtěli, ale museli jste pod tlakem ostatních?
Co vás překvapilo na žebříčcích ostatních?**

Posléze se školitel ve svých otázkách zabývá tématem životních hodnot obecně a rolí kultury v definování životních hodnot. Nejprve se zaměří na závislost životních hodnot na čase:

**Jsou naše životní hodnoty stálé?
Jak se mění hodnoty v průběhu života?
Myslíte si, že byste měli stejný žebříček před pěti lety?
Myslíte si, že budete mít žebříček stejný za pět let?
Proč ano, proč ne? Čím je to ovlivněno?**

Nyní se školitel zaměří na to, jak souvisejí hodnoty s místem, kde jedinec žije:

**Ovlivňuje naše životní hodnoty místo, kde žijeme?
Jak?**

Pokud žáci odpověděli na první otázky kladně, může se školitel zeptat:

Zkuste se zamyslet nad nějakým místem na světě mimo Českou republiku a vymyslet jednu až dvě hodnoty, které by podle vás byly pro lidi, kteří tam žijí, nejdůležitější. Proč?

Nyní se školitel zaměří na univerzální hodnoty:

Existují nějaké hodnoty, které jsou důležité pro všechny lidi na světě?

Tuto otázku školitel doplní vysvětlením, že hodnoty, které mají být společné pro všechny lidi na světě, se nazývají univerzální hodnoty:

Existují nějaké univerzální hodnoty?

Školitel může nechat žáky uvést nějaké konkrétní příklady toho, co si představují pod univerzální hodnotou. Vždy je dobré se ještě zeptat, zda někoho napadá protipříklad, který by vyvrátil, že taková hodnota je pro někoho důležitá, a jaké jsou důvody.

Fáze 4 – Příběh Emy (8 minut)

Školitel uvede tuto fázi:

Jak se hodnoty projevují v našem konkrétním chování?

Vrátíme se k příběhu Emy z minulé dílny. (Školitel se může žáků zeptat, co si o Emě pamatují.) Školitel přečte nahlas text nebo poprosí někoho z žáků; text promítne také v PowerPointu (snímek 6). Alternativně text nečte, nýbrž ho převypráví bez promítání snímku prezentace, nebo ho také může nechat žáky pouze přečíst samostatně z powerpointové prezentace.

Ema je v České republice už tři měsíce. Až na drobné problémy a nedorozumění se má dobře. S Pospíšilovými si vysvětlili, že Ema má pračku a splachovací záchod i doma v Mexiku a Ema si zvykla se přezouvat, když přijde domů. Se Stelou se teď kamarádí. Mluví spolu česky a anglicky. Ema se zlepšuje v češtině a Stela se snaží naučit trochu španělsky. Hlavní problém má Ema ve škole. Moc si nerozumí s ostatními spolužáky, a to ani s kamarády Stely. Připadají jí drzí, baví se neustále o vztazích a sexu, mluví sprostě, kouří, většina z nich není věřící a ti, co tvrdí, že ano, stejně nechodí do kostela a vůbec se nechovají tak, jak by to Emě přišlo správné. Pro Emu jsou témata sexu tabu a vždy, když se ocitne u takového rozhovoru, celá zčervená a nejraději by utekla. Vůbec neví, co si s touthle situací počít, a ráda by přestoupila na jinou školu. Když si o tom ale povídala s paní Pospíšilovou, ta jí řekla, že takoví jsou žáci na českých školách normálně a že jsou i přesto přátelští a přemýšliví. Myslí si, že by jim Ema měla dát určitě šanci.

Školitel promítne další snímek (snímek 7) s obrázkem Emy. Vyzve žáky, aby se ve dvojicích zamysleli nad otázkami napsanými pod obrázkem:

Co si Ema myslí? Jaký je její názor na české studenty?

Jak se cítí?

Jaké hodnoty jsou pro Emu důležité?

Jak se asi zachová?

A jak se zachovají spolužáci?

Žáci na to dostanou pět minut. Školitel se několika dvojic zeptá na jejich odpovědi.

Tipy pro školitele: Zatímco první školitel vysvětluje pravidla výměny hodnot ve fázi 1, druhý školitel si připraví banku: na lavici rozprostře kartičky s hodnotami, včetně žolíků, od každé hodnoty by měl mít cca 4 exempláře (viz pracovní list 1).

Role asistenta:

Ve fázi 1–3 je asistent v roli účastníka, tj. dělá vše, co žáci, ve fázi 4 se zapojí do diskuze o příběhu Emy. Jak vnímá její postoj? V čem s ní souhlasí a v čem ne? Jak se liší školy u něj doma od těch českých?

Informace k tématu:

Životní hodnota: Životní hodnota vyjadřuje, že dáváme přednost jednomu životnímu stavu před druhým. Jednotlivé hodnoty každého člověka zauímají místo v jakémsi pomyslném žebříčku, jsou ve vztahu důležitější / méně důležité k ostatním hodnotám. Hodnoty, které jsou pro jednotlivce i společenství důležité, jsou ovlivněny kulturou a naopak kulturu významně ovlivňují, a tak tvoří jednu z jejích podstatných složek. Dále se v našich žebříčcích hodnot odráží výchova, škola, média, sociální skupiny, ve kterých se pohybujeme, historický kontext apod. a také životní situace, v níž se jedinec právě nachází (např. je pro lidi často důležité to, čeho se jim nedostává – člověk, který je permanentně ve finanční tísní, bude mít finanční zajištění na svém hodnotovém žebříčku pravděpodobně výše než zaopatřený člověk). Hodnoty jsou obsažené v postojích a předurčují je.

Univerzální hodnota: Univerzální hodnota je taková hodnota, která je stejně důležitá pro všechny nebo existuje opodstatněný důvod, že taková hodnota by byla všem prospěšná. O tom, zda existují univerzální hodnoty společné všem lidem, panují spory. Za univerzální hodnoty někteří považují např. mír, svobodu, lidskou důstojnost, lidská práva, společenský rozvoj apod.

*Zdroj: Seznam hodnot: Sociologický ústav AV ČR, výzkum Naše společnost 2008
http://www.cvvm.cas.cz/upl/zpravy/100799s_ov80611.pdf*

Žít v demokratické společnosti	Vydělávat hodně peněz	Žít ve společnosti bez násilí	Mít dobrou práci	Žít příjemně, užívat si
Žít v tolerantní společnosti	Pomáhat druhým	Být zdravý/á	Být oblíbený mezi lidmi	Mít dobré přátele
Žít v hezkém životním prostředí	Žít ve společnosti, kde se s muži a ženami zachází stejně	Mít v životě úspěch	Žít ve společnosti, která se snaží bojovat s chudobou	Žít ve společnosti, kde jsou jasně stanovená pravidla a stejná pro všechny
Dosáhnout významného postavení ve společnosti	Mít čas hlavně na své koníčky	Žít v souladu se svou vírou	Být krásný/á	Mít vřelé rodinné vztahy
Žolík	Žolík	Žít zajímavý, vzrušující život	Mít hezké věci, které nemá každý	Mít všestranné vědomosti, všeobecný přehled

Žít v demokratické společnosti	Vydělávat hodně peněz	Žít ve společnosti bez násilí	Mít dobrou práci	Žít příjemně, užívat si
Žít v tolerantní společnosti	Pomáhat druhým	Být zdravý/á	Být oblíbený mezi lidmi	Mít dobré přátele
Žít v hezkém životním prostředí	Žít ve společnosti, kde se s muži a ženami zachází stejně	Mít v životě úspěch	Žít ve společnosti, která se snaží bojovat s chudobou	Žít ve společnosti, kde jsou jasně stanovená pravidla a stejná pro všechny
Dosáhnout významného postavení ve společnosti	Mít čas hlavně na své koníčky	Žít v souladu se svou vírou	Být krásný/á	Mít vřelé rodinné vztahy
Žolík	Žolík	Žít zajímavý, vzrušující život	Mít hezké věci, které nemá každý	Mít všestranné vědomosti, všeobecný přehled

Žít v demokratické společnosti	Vydělávat hodně peněz	Žít ve společnosti bez násilí	Mít dobrou práci	Žít příjemně, užívat si
Žít v tolerantní společnosti	Pomáhat druhým	Být zdravý/á	Být oblíbený mezi lidmi	Mít dobré přátele

Žít v demokratické společnosti	Vydělávat hodně peněz	Žít ve společnosti bez násilí	Mít dobrou práci	Žít příjemně, užívat si
Žít v tolerantní společnosti	Pomáhat druhým	Být zdravý/á	Být oblíbený mezi lidmi	Mít dobré přátele

Žít v demokratické společnosti	Vydělávat hodně peněz	Žít ve společnosti bez násilí	Mít dobrou práci	Žít příjemně, užívat si
Žít v tolerantní společnosti	Pomáhat druhým	Být zdravý/á	Být oblíbený mezi lidmi	Mít dobré přátele

Žít v demokratické společnosti	Vydělávat hodně peněz	Žít ve společnosti bez násilí	Mít dobrou práci	Žít příjemně, užívat si
Žít v tolerantní společnosti	Pomáhat druhým	Být zdravý/á	Být oblíbený mezi lidmi	Mít dobré přátele

Žít v demokratické společnosti	Vydělávat hodně peněz	Žít ve společnosti bez násilí	Mít dobrou práci	Žít příjemně, užívat si
Žít v tolerantní společnosti	Pomáhat druhým	Být zdravý/á	Být oblíbený mezi lidmi	Mít dobré přátele

Žít v demokratické společnosti	Vydělávat hodně peněz	Žít ve společnosti bez násilí	Mít dobrou práci	Žít příjemně, užívat si
Žít v tolerantní společnosti	Pomáhat druhým	Být zdravý/á	Být oblíbený mezi lidmi	Mít dobré přátele

Žít v tolerantní společnosti	Pomáhat druhým	Být zdravý/á	Být oblíbený mezi lidmi	Mít dobré přátele
Žít v hezkém životním prostředí	Žít ve společnosti, kde se s muži a ženami zachází stejně	Mít v životě úspěch	Žít ve společnosti, která se snaží bojovat s chudobou	Žít ve společnosti, kde jsou jasně stanovená pravidla a stejná pro všechny

Žít v tolerantní společnosti	Pomáhat druhým	Být zdravý/á	Být oblíbený mezi lidmi	Mít dobré přátele
Žít v hezkém životním prostředí	Žít ve společnosti, kde se s muži a ženami zachází stejně	Mít v životě úspěch	Žít ve společnosti, která se snaží bojovat s chudobou	Žít ve společnosti, kde jsou jasně stanovená pravidla a stejná pro všechny

Žít v tolerantní společnosti	Pomáhat druhým	Být zdravý/á	Být oblíbený mezi lidmi	Mít dobré přátele
Žít v hezkém životním prostředí	Žít ve společnosti, kde se s muži a ženami zachází stejně	Mít v životě úspěch	Žít ve společnosti, která se snaží bojovat s chudobou	Žít ve společnosti, kde jsou jasně stanovená pravidla a stejná pro všechny

Žít v tolerantní společnosti	Pomáhat druhým	Být zdravý/á	Být oblíbený mezi lidmi	Mít dobré přátele
Žít v hezkém životním prostředí	Žít ve společnosti, kde se s muži a ženami zachází stejně	Mít v životě úspěch	Žít ve společnosti, která se snaží bojovat s chudobou	Žít ve společnosti, kde jsou jasně stanovená pravidla a stejná pro všechny

Žít v hezkém životním prostředí	Žít ve společnosti, kde se s muži a ženami zachází stejně	Mít v životě úspěch	Žít ve společnosti, která se snaží bojovat s chudobou	Žít ve společnosti, kde jsou jasně stanovená pravidla a stejná pro všechny
Dosáhnout významného postavení ve společnosti	Mít čas hlavně na své koníčky	Žít v souladu se svou vírou	Být krásný/á	Mít vřelé rodinné vztahy

Žít v hezkém životním prostředí	Žít ve společnosti, kde se s muži a ženami zachází stejně	Mít v životě úspěch	Žít ve společnosti, která se snaží bojovat s chudobou	Žít ve společnosti, kde jsou jasně stanovená pravidla a stejná pro všechny
Dosáhnout významného postavení ve společnosti	Mít čas hlavně na své koníčky	Žít v souladu se svou vírou	Být krásný/á	Mít vřelé rodinné vztahy

Žít v hezkém životním prostředí	Žít ve společnosti, kde se s muži a ženami zachází stejně	Mít v životě úspěch	Žít ve společnosti, která se snaží bojovat s chudobou	Žít ve společnosti, kde jsou jasně stanovená pravidla a stejná pro všechny
Dosáhnout významného postavení ve společnosti	Mít čas hlavně na své koníčky	Žít v souladu se svou vírou	Být krásný/á	Mít vřelé rodinné vztahy

Žít v hezkém životním prostředí	Žít ve společnosti, kde se s muži a ženami zachází stejně	Mít v životě úspěch	Žít ve společnosti, která se snaží bojovat s chudobou	Žít ve společnosti, kde jsou jasně stanovená pravidla a stejná pro všechny
Dosáhnout významného postavení ve společnosti	Mít čas hlavně na své koníčky	Žít v souladu se svou vírou	Být krásný/á	Mít vřelé rodinné vztahy

Žít v tolerantní společnosti	Pomáhat druhým	Být zdravý/á	Být oblíbený mezi lidmi	Mít dobré přátele
Být krásný/á	Žít ve společnosti bez násilí	Žít zajímavý, vzrušující život	Mít hezké věci, které nemá každý	Mít všestranné vědomosti, všeobecný přehled

Žít v tolerantní společnosti	Pomáhat druhým	Být zdravý/á	Být oblíbený mezi lidmi	Mít dobré přátele
Být krásný/á	Žít ve společnosti bez násilí	Žít zajímavý, vzrušující život	Mít hezké věci, které nemá každý	Mít všestranné vědomosti, všeobecný přehled

Žít v tolerantní společnosti	Pomáhat druhým	Být zdravý/á	Být oblíbený mezi lidmi	Mít dobré přátele
Být krásný/á	Žít ve společnosti bez násilí	Žít zajímavý, vzrušující život	Mít hezké věci, které nemá každý	Mít všestranné vědomosti, všeobecný přehled

Žít v tolerantní společnosti	Pomáhat druhým	Být zdravý/á	Být oblíbený mezi lidmi	Mít dobré přátele
Být krásný/á	Žít ve společnosti bez násilí	Žít zajímavý, vzrušující život	Mít hezké věci, které nemá každý	Mít všestranné vědomosti, všeobecný přehled

Žít v tolerantní společnosti	Pomáhat druhým	Být zdravý/á	Být oblíbený mezi lidmi	Mít dobré přátele
Být krásný/á	Žít ve společnosti bez násilí	Žít zajímavý, vzrušující život	Mít hezké věci, které nemá každý	Mít všestranné vědomosti, všeobecný přehled

Dosáhnout významného postavení ve společnosti	Mít čas hlavně na své koníčky	Žít v souladu se svou vírou	Být krásný/á	Mít vřelé rodinné vztahy
Žít v demokratické společnosti	Mít dobrou práci	Žít zajímavý, vzrušující život	Mít hezké věci, které nemá každý	Mít všestranné vědomosti, všeobecný přehled

Dosáhnout významného postavení ve společnosti	Mít čas hlavně na své koníčky	Žít v souladu se svou vírou	Být krásný/á	Mít vřelé rodinné vztahy
Žít v demokratické společnosti	Mít dobrou práci	Žít zajímavý, vzrušující život	Mít hezké věci, které nemá každý	Mít všestranné vědomosti, všeobecný přehled

Dosáhnout významného postavení ve společnosti	Mít čas hlavně na své koníčky	Žít v souladu se svou vírou	Být krásný/á	Mít vřelé rodinné vztahy
Žít v demokratické společnosti	Mít dobrou práci	Žít zajímavý, vzrušující život	Mít hezké věci, které nemá každý	Mít všestranné vědomosti, všeobecný přehled

Dosáhnout významného postavení ve společnosti	Mít čas hlavně na své koníčky	Žít v souladu se svou vírou	Být krásný/á	Mít vřelé rodinné vztahy
Žít v demokratické společnosti	Mít dobrou práci	Žít zajímavý, vzrušující život	Mít hezké věci, které nemá každý	Mít všestranné vědomosti, všeobecný přehled

Dosáhnout významného postavení ve společnosti	Mít čas hlavně na své koníčky	Žít v souladu se svou vírou	Být krásný/á	Mít vřelé rodinné vztahy
Žít v demokratické společnosti	Mít dobrou práci	Žít zajímavý, vzrušující život	Mít hezké věci, které nemá každý	Mít všestranné vědomosti, všeobecný přehled

Být krásný/á	Vydělávat hodně peněz	Žít zajímavý, vzrušující život	Mít hezké věci, které nemá každý	Mít všestranné vědomosti, všeobecný přehled
Žít v demokratické společnosti	Vydělávat hodně peněz	Žít ve společnosti bez násilí	Mít dobrou práci	Žít příjemně, užívat si

Být krásný/á	Vydělávat hodně peněz	Žít zajímavý, vzrušující život	Mít hezké věci, které nemá každý	Mít všestranné vědomosti, všeobecný přehled
Žít v demokratické společnosti	Vydělávat hodně peněz	Žít ve společnosti bez násilí	Mít dobrou práci	Žít příjemně, užívat si

Být krásný/á	Vydělávat hodně peněz	Žít zajímavý, vzrušující život	Mít hezké věci, které nemá každý	Mít všestranné vědomosti, všeobecný přehled
Žít v demokratické společnosti	Vydělávat hodně peněz	Žít ve společnosti bez násilí	Mít dobrou práci	Žít příjemně, užívat si

Být krásný/á	Vydělávat hodně peněz	Žít zajímavý, vzrušující život	Mít hezké věci, které nemá každý	Mít všestranné vědomosti, všeobecný přehled
Žít v demokratické společnosti	Vydělávat hodně peněz	Žít ve společnosti bez násilí	Mít dobrou práci	Žít příjemně, užívat si

Být krásný/á	Vydělávat hodně peněz	Žít zajímavý, vzrušující život	Mít hezké věci, které nemá každý	Mít všestranné vědomosti, všeobecný přehled
Žít v demokratické společnosti	Vydělávat hodně peněz	Žít ve společnosti bez násilí	Mít dobrou práci	Žít příjemně, užívat si

Žít v hezkém životním prostředí	Žít ve společnosti, kde se s muži a ženami zachází stejně	Mít v životě úspěch	Žít ve společnosti, která se snaží bojovat s chudobou	Žít ve společnosti, kde jsou jasně stanovená pravidla a stejná pro všechny
Být zdravý/á	Mít dobrou práci	Žít zajímavý, vzrušující život	Mít hezké věci, které nemá každý	Mít všestranné vědomosti, všeobecný přehled

Žít v hezkém životním prostředí	Žít ve společnosti, kde se s muži a ženami zachází stejně	Mít v životě úspěch	Žít ve společnosti, která se snaží bojovat s chudobou	Žít ve společnosti, kde jsou jasně stanovená pravidla a stejná pro všechny
Být zdravý/á	Mít dobrou práci	Mít zajímavý, vzrušující život	Mít hezké věci, které nemá každý	Mít všestranné vědomosti, všeobecný přehled

Žít v hezkém životním prostředí	Žít ve společnosti, kde se s muži a ženami zachází stejně	Mít v životě úspěch	Žít ve společnosti, která se snaží bojovat s chudobou	Žít ve společnosti, kde jsou jasně stanovená pravidla a stejná pro všechny
Být zdravý/á	Mít dobrou práci	Mít zajímavý, vzrušující život	Mít hezké věci, které nemá každý	Mít všestranné vědomosti, všeobecný přehled

Žít v hezkém životním prostředí	Žít ve společnosti, kde se s muži a ženami zachází stejně	Mít v životě úspěch	Žít ve společnosti, která se snaží bojovat s chudobou	Žít ve společnosti, kde jsou jasně stanovená pravidla a stejná pro všechny
Být zdravý/á	Mít dobrou práci	Mít zajímavý, vzrušující život	Mít hezké věci, které nemá každý	Mít všestranné vědomosti, všeobecný přehled

Dosáhnout významného postavení ve společnosti	Vydělávat hodně peněz	Žít ve společnosti bez násilí	Mít dobrou práci	Žít příjemně, užívat si
Mít v životě úspěch	Pomáhat druhým	Být zdravý/á	Být oblíbený mezi lidmi	Mít dobré přátele

Dosáhnout významného postavení ve společnosti	Vydělávat hodně peněz	Žít ve společnosti bez násilí	Mít dobrou práci	Žít příjemně, užívat si
Mít v životě úspěch	Pomáhat druhým	Být zdravý/á	Být oblíbený mezi lidmi	Mít dobré přátele

Dosáhnout významného postavení ve společnosti	Vydělávat hodně peněz	Žít ve společnosti bez násilí	Mít dobrou práci	Žít příjemně, užívat si
Mít v životě úspěch	Pomáhat druhým	Být zdravý/á	Být oblíbený mezi lidmi	Mít dobré přátele

Dosáhnout významného postavení ve společnosti	Vydělávat hodně peněz	Žít ve společnosti bez násilí	Mít dobrou práci	Žít příjemně, užívat si
Mít v životě úspěch	Pomáhat druhým	Být zdravý/á	Být oblíbený mezi lidmi	Mít dobré přátele

Dosáhnout významného postavení ve společnosti	Vydělávat hodně peněz	Žít ve společnosti bez násilí	Mít dobrou práci	Žít příjemně, užívat si
Mít v životě úspěch	Pomáhat druhým	Být zdravý/á	Být oblíbený mezi lidmi	Mít dobré přátele

Žít v tolerantní společnosti	Mít čas hlavně na své koníčky	Být zdravý/á	Být oblíbený mezi lidmi	Mít dobré přátele
Žít v hezkém životním prostředí	Vydělávat hodně peněz	Mít v životě úspěch	Žít ve společnosti, která se snaží bojovat s chudobou	Žít ve společnosti, kde jsou jasně stanovená pravidla a stejná pro všechny

Žít v tolerantní společnosti	Mít čas hlavně na své koníčky	Být zdravý/á	Být oblíbený mezi lidmi	Mít dobré přátele
Žít v hezkém životním prostředí	Vydělávat hodně peněz	Mít v životě úspěch	Žít ve společnosti, která se snaží bojovat s chudobou	Žít ve společnosti, kde jsou jasně stanovená pravidla a stejná pro všechny

Žít v tolerantní společnosti	Mít čas hlavně na své koníčky	Být zdravý/á	Být oblíbený mezi lidmi	Mít dobré přátele
Žít v hezkém životním prostředí	Vydělávat hodně peněz	Mít v životě úspěch	Žít ve společnosti, která se snaží bojovat s chudobou	Žít ve společnosti, kde jsou jasně stanovená pravidla a stejná pro všechny

Žít v tolerantní společnosti	Mít čas hlavně na své koníčky	Být zdravý/á	Být oblíbený mezi lidmi	Mít dobré přátele
Žít v hezkém životním prostředí	Vydělávat hodně peněz	Mít v životě úspěch	Žít ve společnosti, která se snaží bojovat s chudobou	Žít ve společnosti, kde jsou jasně stanovená pravidla a stejná pro všechny

Žít v hezkém životním prostředí	Žít ve společnosti, kde se s muži a ženami zachází stejně	Žít v souladu se svou vírou	Žít ve společnosti, která se snaží bojovat s chudobou	Žít ve společnosti, kde jsou jasně stanovená pravidla a stejná pro všechny
Dosáhnout významného postavení ve společnosti	Mít čas hlavně na své koníčky	Žít zajímavý, vzrušující život	Být krásný/á	Mít vřelé rodinné vztahy

Žít v hezkém životním prostředí	Žít ve společnosti, kde se s muži a ženami zachází stejně	Žít v souladu se svou vírou	Žít ve společnosti, která se snaží bojovat s chudobou	Žít ve společnosti, kde jsou jasně stanovená pravidla a stejná pro všechny
Dosáhnout významného postavení ve společnosti	Mít čas hlavně na své koníčky	Žít zajímavý, vzrušující život	Být krásný/á	Mít vřelé rodinné vztahy

Žít v hezkém životním prostředí	Žít ve společnosti, kde se s muži a ženami zachází stejně	Žít v souladu se svou vírou	Žít ve společnosti, která se snaží bojovat s chudobou	Žít ve společnosti, kde jsou jasně stanovená pravidla a stejná pro všechny
Dosáhnout významného postavení ve společnosti	Mít čas hlavně na své koníčky	Žít zajímavý, vzrušující život	Být krásný/á	Mít vřelé rodinné vztahy

Žít v hezkém životním prostředí	Žít ve společnosti, kde se s muži a ženami zachází stejně	Žít v souladu se svou vírou	Žít ve společnosti, která se snaží bojovat s chudobou	Žít ve společnosti, kde jsou jasně stanovená pravidla a stejná pro všechny
Dosáhnout významného postavení ve společnosti	Mít čas hlavně na své koníčky	Žít zajímavý, vzrušující život	Být krásný/á	Mít vřelé rodinné vztahy

Časová dotace:
15 minut

Pomůcky:
– žádné

Cíle aktivity:

1. Žáci se zamyslí nad vlastními postoji a nad tím, jak si je utvářejí a co jejich postoje ovlivňuje.
2. Žáci se dozvědí o rozdílech mezi názory, postoji a hodnotami.

Charakteristika aktivity:

Žáci stojící v kruhu vyjadřují odpovědi na různé zjišťovací otázky týkající se jejich postojů pomocí kroků vpřed, vzad či setrváním na místě. Poté se na příběhu Emy zamýšlejí nad tím, čím jsou postoje určovány a jak ovlivňují naše chování.

Postup:

Fáze 1 (10 minut)

Školitel vyzve žáky, aby utvořili kruh, a vysvětlí pravidla aktivity. Neklade žádné úvodní ani návodné otázky, žáci k této aktivitě přistupují spontánně.

Školitel žákům vysvětlí, že bude postupně číst několik otázek/výroků a žáci budou „odpovídat“ podle následujících pravidel:

- Žáci nesmějí vůbec mluvit ani jinak mezi sebou komunikovat a komentovat výroky.
- Pokud by odpověděli za sebe na tuto otázku Ano, udělají (malý) krok vpřed, pokud by odpověděli Ne, udělají krok vzad, pokud se nemohou rozhodnout, zůstanou stát.
- Mají možnost neodpovídat popravdě.
- Mají možnost změnit své postavení, dokud školitel nepoloží další otázku.
- Školitel může z prostorových důvodů „nařídit“ mezi otázkami paušální pohyb (např. všichni udělají dva kroky vzad).

Školitel poté přečte jednu otázku/výrok, vždy minimálně dvakrát, pomalu a zřetelně, a dá žákům čas si rozmyslet odpověď. Školitel takto čte 10 až 15 otázek/výroků (tipy na otázky viz níže, školitel si nicméně může otázky/výroky přizpůsobit tématům, která jemu vyhovují).

Výroky:

1. Rád bych zkusil/a žít v cizině.
 2. Dovedu si představit, že bych chodil/a s cizincem/cizinkou.
 3. Rodiče mají vždycky pravdu.
 4. Česká kultura je zajímavá.
 5. Kolik jazyků umíš, tolikrát jsi člověkem.
 6. Jsem zodpovědný/á za politickou situaci ve své zemi.
 7. Měl/a bych se chovat ke všem lidem stejně.
 8. Rád/a zažívám něco nového.
 9. Z cizinců mám obavy.
 10. Holky a kluci si můžou v pohodě rozumět.
 11. Rodiče jsou pro mne největší autorita.
 12. Stát by měl otevřít hranice všem, kdo v něm chtějí žít.
 13. Všichni lidé by měli být šťastní.
 14. Ve škole by mělo být dovoleno mluvit sprostě.
 15. Jsem zodpovědný/á za situaci v rozvojových zemích.
 16. Vybírám si kamarády podle toho, jak vypadají.
 17. Já jsem normální.
 18. Kontakt s cizinci je pro mne přínosný.
 19. Všichni lidé, bez ohledu na barvu pleti, jsou stejní.
 20. Všichni lidé, bez ohledu na barvu pleti, si jsou podobní.
 21. Dělán si, co chci.
- ...

Po ukončení této fáze školitel vyzve žáky, aby se vrátili na svá místa (žáci si sednou do kroužku), a přejde k další fázi.

Fáze 2 – Reflexe (5 minut)

V této reflexi se školitelé s žáky zamýšlejí nad tím, jakým způsobem si utváříme názory a postoje, jaké to je, vyjadřovat jiné názory než ostatní.

**Bylo těžké se rozhodovat? Kdy například? Proč?
Jsou všechny výroky jednoznačné?**

Školitel zde může žáky upozornit na to, že někdy jsou věci natolik složité, že není snadné ani možné zastávat jasný postoj.

**U kterých výroků bylo pro vás nejtěžší se rozhodnout? Proč?
Jaké to je rozhodovat se o něčem, o čem nám chybějí informace?
Uvědomujete si, jak jste k takovému názoru došli?**

Nyní se školitel zaměří na tlak společnosti při rozhodování:

**Pozorovali jste během aktivity, kam se hýbou ostatní?
Bylo to pro vás důležité?
Rozhodovali jste se nezávisle na tom, jak se hýbali ostatní?
Dostali jste se někdy do situace, kdy jste zastávali jiný názor než všichni ostatní?
Jak jste se cítili? Je těžké vyjádřit jiný názor než ostatní? Proč?
S kým sdílíme podobné názory a s kým ne?**

Na závěr této fáze se školitel zeptá, zda mají žáci ještě nějakou otázku (co se týká názorů ostatních nebo ujasnění názoru vlastního).

Poté vysvětlí, že během aktivity jsme všichni vyjadřovali postoje (kde stojíme a kam jdeme – tj. jak se chováme) v určitých situacích. Zeptá se žáků:

**Co je to postoj?
Jaký je rozdíl mezi postojem a názorem?**

Školitel případně vysvětlí: Na rozdíl od názorů má postoj rozměr nejen rozumový, ale také emocionální (tedy to, co cítím, jaké hodnoty v životě zastávám) a tzv. behaviorální (tedy to, jak se chovám, jaké činy dělám). Postoje jsou hodnotící, tj. pomocí nich vyjadřujeme svůj pozitivní nebo negativní přístup k věci nebo člověku a zároveň intenzitu tohoto přístupu. Postoje znamenají naši připravenost k určité aktivitě. Například nemusím se vždy znovu zamýšlet, zda vynesu odpadky do tříděného odpadu; pokud mám pozitivní postoj k třídění odpadu, pak to tak vždy automaticky udělám.

Ve škole má výhodu ten, kdo má pozitivní postoj obecně ke vzdělání nebo určitému předmětu. Ten, kdo má pozitivní postoj k fyzice, bude se ji učit vždy s nadšením, bez nucení, prostě proto, že to tak „má být“.

Jak postoje vznikají?

Podobně jako v případě stereotypů na nás působí naše okolí (rodina, kultura, škola...). Zároveň je zde vždy motivace vnitřní – jací jsme, v jaké situaci se nacházíme, co potřebujeme. Např. i ekolog se někdy ocitne v situaci, kdy bez ohledu na životní prostředí musí jet autem či letět letadlem.

V jazyce je mnoho slov, která běžně používáme a která zároveň vyjadřují postoje a hodnoty dané osoby. Ekolog je jeden z příkladů – v jeho životních hodnotách stojí vysoko úcta k přírodě, jeho postojem je přírodu chránit, jak jen je to možné.

Vybaví se vám nějaké další slovo, které zároveň vypovídá o hodnotách a postojích daného člověka? Např.: vegetarián, lidumil, rasista...

Další podobná slova, která slyšíme často ve spojitosti s cizinci a cizími kulturami, budeme rozebírat v příští dílně a vy budete mít šanci je zpracovat v rámci následujícího domácího úkolu.

Tipy pro školitele: Vzhledem k tomu, že potřebujeme na začátku této aktivity vytvořit kruh, je nutné předem třídu za tímto účelem uspořádat, odklidit část lavic a židlí stranou.

Role asistenta:

Asistent je v roli účastníka, tj. dělá vše, co ostatní žáci.

Informace k tématu:

Postoj: Postoj je „relativně ustálený sklon jedince chovat se v určité situaci určitým způsobem, příp. reagovat pozitivně nebo negativně na podněty s takovou situací spjaté“. Postoj vychází z toho, jak jsme si zpracovali předchozí zkušenosti, a ovlivňuje to, jak přistupujeme k obdobné situaci v budoucnosti. „Od motivů bezprostředně usměrňujících jednání se postoj liší mírou vyšší mírou trvalosti a obecnosti. [...] Obecně přijatá koncepce souvislosti mezi postojem, motivační strukturou osobnosti a její hodnotovou orientací neexistuje. Verbalizací postoje je názor, mínění. Součástí postoje je přesvědčení, založené na kognitivním vztahu jedince k objektu postoje. Tento vztah se může dále projevat jako emocionálně podložená víra [...] i jako předpojatost, předsudek nebo stereotyp vycházející z nesprávné generalizace přijatých informací.“

Zdroj: Velký sociologický slovník, Kol. aut., Praha: Karolinum, 1996.

Časová dotace:
2 minuty

Pomůcky:
– žádné

Pracovní listy:
Domácí aktivita Pojmy

Cíle aktivity:

1. Žáci jsou informováni o provedení domácí aktivity, kterou mohou prezentovat na další dílně.
2. Žáci se zamyslí nad tím, jaké postoje a hodnoty představují pojmy s cizinci často spojované.

Charakteristika aktivity:

Školitelé seznámí žáky s domácí aktivitou, kterou budou vypracovávat na dílnu 3. Aktivita spočívá v přiřazení definic vybraných pojmů (xenofobie, rasismus, nacionalismus, diskriminace) ke konkrétním situacím, které vykazují znaky těchto jevů.

Postup:

Školitel představí domácí aktivitu, kterou žáci budou mít za úkol zpracovat a jejíž výsledky představí na dílně 3. Úkolem každého žáka bude vypracovat za sebe zadání z pracovního listu Domácí aktivita 2. Školitel postup vysvětlí a rozdá žákům pracovní listy se zadáním úkolu.

Tipy pro školitele: Výhodou je domluvit se s učitelem třídy na tom, že domácí aktivita bude povinná (případně klasifikovaná).

Řešení domácí aktivity:

Situace 1: nacionalismus

Situace 2: xenofobie (rasismus)

Situace 3: diskriminace

Situace 4: rasismus

Zadání:

Přečtěte si definice jednotlivých pojmů (xenofobie, rasismus, nacionalismus, diskriminace) a přiřadte ke každé situaci jeden z pojmů, který k ní podle vás nejspíše patří. Zamyslete se nad důvody, proč tomu tak je. Co můžete říci o hodnotách a postojích lidí z jednotlivých situací?

DEFINICE:

Xenofobie

Xenofobie se obvykle vysvětluje jako nepodložený strach, nepřátelství a odpor k něčemu cizímu, především k příslušníkům cizích ras, etnik či vyznavačů cizích náboženství.

Rasismus

Rasismus je ideologie, která tvrdí, že někteří lidé jsou nadřazení a jiní méněcenní z důvodu příslušnosti k určité rase a že „nadřazená“ rasa má právo „méněcennou“ rasu ovládat.

Nacionalismus

Nacionalismus je vědomí příslušnosti k jednomu národu a přesvědčení o výjimečnosti a někdy též nadřazenosti vlastního národa nad národy ostatními.

Diskriminace

Diskriminace je jednání, při němž ve srovnatelné situaci s jednou osobou zacházíme méně příznivě než s jinou, a to například z důvodu etnického původu, národnosti, pohlaví, sexuální orientace, věku, zdravotního postižení, náboženského vyznání nebo světového názoru.

SITUACE:

„České párky jsou nejlepší, protože jsou české.“

Definice:

„Nechceme chodit nakupovat do obchodu, kde prodává žena v muslimském šátku, nemáme důvěru k jejímu zboží a je nám nepříjemné, že prodavačka není jako my.“

Definice:

„Hledal jsem asistenta nákupčího a přihlásil se mi na tu pozici černoch. Vypadal poměrně schopně, ale přece ho nemůžu vzít, když je černý. Co by tomu řekli zákazníci.“

Definice:

Politik prosazuje zrušení volebního práva pro jistou národnostní menšinu s odůvodněním, že nejsou dost inteligentní na to, aby byli schopni volit.

Definice:

Časová dotace:
10 minut

Pomůcky:

- powerpointová prezentace PK a MWC (vždy aktuální k daným akcím)
- propagační materiály k PK a MWC (letáčky, plakáty, informace o konkrétních PK a MWC apod.)

Cíle aktivity:

1. Seznámit žáky s možnostmi účasti na PK a MWC a s praktickými otázkami přihlášení.

Charakteristika aktivity:

Pomocí interaktivní powerpointové prezentace se žáci seznámí s možnostmi účasti na dalších akcích nabízených v rámci projektu Stereotýpek v nás, s praktickými otázkami přihlášení, získají propagační materiály a mohou se ptát na doplňující dotazy.

Postup:

Školitelé promítnou a prezentují powerpointovou prezentaci podle instrukcí stanovených pro každou konkrétní verzi prezentace.

Informace k tématu:

Viz aktuální nabídka PK a MWC na <http://www.stereotypek.mkc.cz>. Je důležité si vždy před každou dílnou aktualizovat powerpointovou prezentaci a propagační materiály!

Časová dotace:
5 minut

Pomůcky:
– žádné

Pracovní listy:
Evaluační trojúhelník (do dvojic)

Cíle aktivity:
1. Žáci zhodnotí dílnu.
2. Žáci se zamyslí nad nejzajímavějšími poznatky, které si z dílny odnášejí.

Charakteristika aktivity:

Žáci se zamyslí nad přínosem dílny a zhodnotí ji pomocí evaluačního trojúhelníku.

Postup:

Na závěr dílny dostanou žáci čas, aby se zamysleli nad tím, co jim druhá dílna přinesla, a také nad otázkami, které si odnášejí. Nato se rozdělí do dvojic, školitelé rozdají každé dvojici evaluační trojúhelník a vysvětlí postup:

Do horního rohu trojúhelníku vyznačeného slovem **POZNATEK** napište, co jste se během dílny dozvěděli nejzajímavějšího, do levého dolního rohu označeného jako **PŘEKVAPENÍ** to, co vás během dílny překvapilo, a do pravého dolního rohu ke slovu **NEJASNOST** to, co vám bylo nejasné. Doprostřed trojúhelníku na místo pro **VZKAZ** můžete napsat své hodnocení dílny nebo jakékoliv jiné vzkazy pro školitele.

POZNATEK

VZKAZ

NEJASNOST

PŘEKVAPENÍ

AKTIVITA	ČAS (minuty)	STRANA
Úvod	5	52
Opakování pojmů	10	53
Umění diskuse	10	56
Co si o nich myslíte?	60	57
Evaluce	5	60
CELKEM	90	

1. aktivita

Úvod

Časová dotace:

5 minut

Pomůcky:

- fixy
- lepicí štítky
- powerpointová prezentace (snímek 1 až 3)
NEBO flipchart I

Cíle aktivity:

1. Školitelé a žáci se připraví na dílnu 3 (uspořádání třídy do kruhu, vytvoření jmenovek atd.).
2. Představí se noví školitelé či asistenti.

Charakteristika aktivity:

Představení dílny 3, školitelů, asistentů, vytvoření podmínek pro provedení dílny.

Postup:

Školitelé a asistent se stručně představí a uvedou dílnu 3, informují žáky o tom, že v rámci této dílny budou mít příležitost hodně diskutovat, uspořádají třídu a žákům rozdají fixy a lepicí štítky. Každý žák, školitel i asistent si vytvoří jmenovku a nalepí si ji na viditelné místo.

Role asistenta:

Oba asistenti (pokud jeden z nich nebyl již na dílně 2) se představí stručně žákům (odkud pocházejí, jak dlouho žijí v ČR, co v ČR dělají apod.), vytvoří si jmenovku a pomáhají školitelům s organizací třídy.

Časová dotace:
10 minut

Pomůcky:
– powerpointová prezentace (snímek 4 až 7) NEBO flipchart II

Cíle aktivity:

1. Žáci prezentují výsledky domácí aktivity.
2. Žáci získají základní porozumění pojmům diskriminace, rasismus, xenofobie, nacionalismus.

Charakteristika aktivity:

Žáci prezentují výsledky domácí aktivity – přiřazují popsané situace k definicím jednotlivých pojmů, čímž si znalosti definic upevní a zároveň se je naučí využít v praxi.

Postup:

Fáze 1 (5 minut)

Školitel vyzve žáky, aby si připravili výsledky domácí aktivity – vyplněný pracovní list. Požádá vždy jednoho z žáků, aby přečetl situaci; kdokoli pak může říci, který pojem k situaci přiřadil. Školitel se vždy zeptá celé třídy, zda s přiřazením souhlasí a zda je nenapadá ještě jiný pojem, který se k situaci hodí. Vždy od žáků žádá vysvětlení, proč zvolili právě daný pojem. Případně pojmy znovu vysvětlí a upozorní žáky na to, že někdy je těžké pojmy od sebe izolovat, protože spolu souvisejí. Proto je někdy možné k dané situaci uvést pojmů více.

Fáze 2 (5 minuty)

Školitelé vysvětlí další část aktivity: budou číst žákům různé situace. Vždy po každé situaci se zeptají žáků, jaký by k ní přiřadili pojem. Žáci opět musí svou volbu zdůvodnit. Školitel se ujistí, že žáci rozumí rozdílům mezi pojmy. Školitel může pro přehlednost dané situace promítnout též v powerpointové prezentaci.

Situace:

„Vždycky, když vidím černocho, jak jde proti mně na chodníku, raději přejdu na druhou stranu. Mám strach z té nepřístupné tváře, bojím se, že by mi mohl ublížit.“ (*xenofobie*)

„Čechy Čechům.“ To není jen prázdná fráze. Tím se snažíme předejít tomu, abychom se nestali hosty ve své vlastní zemi. Abychom si chránili vlastenectví a svou národní hrdost na to, že jsme Češi.“
(ze stránek DSSS) (*nacionalismus*)

„Moc mě baví ruština a mám kamarády Ukrajince. Otec mi ale dává najevo, že jsem se úplně zbláznila, že se přece nemůžu bavit s hloupými špinavými dělníky. Máma má strach, že s nimi budu chlastat vodku a flákat se, jak to prý oni všichni dělají.“ (*rasismus, stereotyp, xenofobie*)

V jedné ostravské hospodě majitel na dveře vyvěsil fotku Usámy bin Ládina s varováním „Arabům nenaléváme“. (*diskriminace*)

Na závěr se školitel žáků a asistenta zeptá:

**Napadá vás ještě nějaký příklad situace související s danými pojmy?
Stalo se vám někdy, že jste byli přímo svědky nebo aktéry takové situace?**

Role asistenta:

Může spolu se školiteli číst příklady situací, může říci, zda se osobně sám setkal s xenofobií, rasismem, diskriminací apod.

Informace k tématu:

Xenofobie

Xenofobie se obvykle vysvětluje jako nepodložený strach, nepřátelství nebo odpor k něčemu cizímu, především k příslušníkům cizích ras, etnik či vyznavačů cizích náboženství. Pojem pochází z řečtiny, v níž *xenos* znamená cizí a *fobos* strach.

Xenofobie je tedy hodnotící postoj, který vychází z přesvědčení, že to, co je „naše“ (například zvyky, hodnoty atd.), je to správné, a to, co je jiné a cizí, je špatné. Xenofobie – poukazování na to, že ostatní jsou „divní“ – je často využívána k posílení kladných představ o vlastní skupině.

Xenofobie nutně necharakterizuje samotné jednání, ale umožňuje a v očích nositelů xenofobních postojů ospravedlňuje projevy diskriminace a rasismu, v krajnějších případech i násilí vůči příslušníkům určitých etnických, kulturních či náboženských skupin. Xenofobní nálady mohou vést k podpoře extremistických stran, které takové nálady často svými kampaněmi a volebními programy sami podněcují.

Běžně jsou xenofobní postoje namířeny proti skupinám či jedincům, kteří se liší v něčem od většinové společnosti, jedná se o menšiny, přistěhovalce, lidi menšinového náboženského vyznání – tedy o lidi, kteří mohou být pro společnost noví a neznámí, ale také o obyvatele, kteří ve společnosti žijí po staletí, ale kteří jsou i přesto většinovou společností vnímáni jako lidé, kteří se liší – jsou jiní a cizí.

Často jsou xenofobní postoje zaměřeny na přistěhovalce a všechny cizince, a to jak na ně samotné, tak obecně na fenomén imigrace, která na základě nepodložených xenofobních představ je obávaná z důvodu, že většinovou společnost zcela přemění a zhorší.

Rasismus

Rasismus je ideologie, která tvrdí, že někteří lidé jsou nadřazení a jiní méněcenní z důvodu příslušnosti k určité rase a že „nadřazená“ rasa má právo „méněcennou“ rasu ovládat. Rasou se označuje skupina lidí, kterou spojují shodné fyziologické znaky (barva pleti, barva a tvar vlasů, očí, rysy tváře atd.). Slovo rasismus se používá k označení agresivního či ponižujícího chování k příslušníkům jiné rasy. Existuje také slovní spojení rasová diskriminace. To označuje chování, které znevýhodňuje práva jiného člověka z důvodu jeho etnického, národního nebo rasového původu.

Příklad rasismu můžeme najít v následujícím příběhu:

Našla jsem si přítele, je vysoký, hezký a dobře si rozumíme. Je černoš. Studuje stejnou školu jako já a velmi nám to spolu jde. Minulý týden jsem ho poprvé přivedla domů. Doufala jsem, že se bude líbit i našim. Bohužel se to nepovedlo. Když přítel od nás odešel, táta hrozně řval. Nadával mi, že jsem si nenašla „někoho od nás“, že mu do bytu tahám černé huby, že nevím, co roupama. Odsuzoval ho, a přitom ho vůbec nezná. Řekl, že pokud s ním budu chodit, tak se za mne budou stydět. Když jsem jim včera oznámila, že se ho nevzdám, řekli, že si mám jít svou cestou. Táta ještě dodal, že už nejsem jejich.

(Uvedené citace pocházejí ze zdroje: <http://www.detskaprava.cz>.)

Nacionalismus

Pojem nacionalismus se používá v několika významech. V nejširším slova smyslu je kolektivní ideologií, která staví na vědomí příslušnosti k jednomu národu, často související s vymezením vůči národu jinému. Národy jsou v nacionalismu definovány na základě různých charakteristik, podle nichž se rozlišuje, kdo do dané skupiny náleží a kdo nikoli. Mezi nejčastější charakteristiky národa patří společný jazyk, kultura, dějiny a území, které jeho členové trvale obývají, a někdy také náboženství. Takto vznikl nacionalismus na konci 18. století a v Evropě přispěl k formování národních států. Nacionalisté upřednostňují zájmy svého národa před celkovým rozvojem celého světa, tedy všech národů společně.

V užším významu nacionalismus znamená vyjádření intenzivního až agresivního národního uvědomění, které se vyhraňuje v protikladu vůči příslušníkům jiných národů. V tomto duchu byl nacionalismus využit k formování a obhajobě řady totalitních či diktátorských ideologií a doktrín (např. nacismus).

Diskriminace

Diskriminace je jednání, při němž ve srovnatelné situaci s jednou osobou zacházíme méně příznivě než s jinou, a to například z důvodu etnického původu, národnosti, pohlaví, sexuální orientace, věku, zdravotního postižení, náboženského vyznání nebo světového názoru.

Právo na rovné zacházení je stanoveno antidiskriminačním zákonem. Zakazuje diskriminaci v zaměstnání, podnikání, vzdělání, sociální oblasti, zdravotní péči, poskytování zboží a služeb včetně bydlení a ve veřejné správě.

Diskriminace je například:

1. Vyvěšení vtipů o Romech na nástěnce školy.
2. Rozhodnutí vedoucího nepřijímat do zaměstnání uchazeče odlišné barvy pleti.
3. Učitel se chová přívětivěji k atraktivním dívkám, a pokud si oblečou minisukni, zkouší je velmi krátce a dostanou jedničku.

Co ovšem diskriminace není? Například:

1. Když si někdo při výběru životního partnera vybírá pouze mezi osobami určité barvy pleti.
2. Pokud žena odmítne nabídku k sňatku od výrazně mladšího muže s odůvodněním, že je příliš mladý.
3. Když v přijímacím řízení na sportovní gymnázium, kde se počítá s rozšířenou povinnou tělesnou výchovou, nebude vybrán tělesně postižený uchazeč. (A další případy osobních rozhodnutí či rozhodnutí, kdy daná charakteristika objektivně znemožňuje účast.)

Často se objevuje též pojem pozitivní diskriminace, který označuje záměrné úsilí, jak některou, zpravidla jinak negativně diskriminovanou skupinu osob cíleně zvýhodnit. Příkladem pozitivní diskriminace byly kvóty, které v USA stanovovaly podíl černošských studentů mezi všemi uchazeči přijatými ke studiu.

Časová dotace:
10 minut

Pomůcky:
– tabule a křídly NEBO flipchart a fixy

Cíle aktivity:
1. Žáci se zamyslí nad základními principy konstruktivní diskuse.
2. Žáci si uvědomí, co je pro ně v diskusi důležité a jakým směrem mohou své schopnosti diskuse zlepšovat.

Charakteristika aktivity:

Žáci samostatně rozhodují o tom, jaká pravidla jsou důležitá pro konstruktivní diskusi.

Postup:

Školitel vysvětlí, že v následující aktivitě (Co si o nich myslíte?) budou žáci muset hodně diskutovat a učit se obhajovat svůj názor. Než se ovšem do této diskuse pustí, je třeba se zdokonalit v „umění diskuse“. Školitel přečte následující text:

Skutečná diskuse obsahuje především umění naslouchat. Umění přijmout a ocenit argument protistrany, schopnost elegantní názorové obrany a intelektuálního protiútoky. Důležitá je formulační bravura, ale leckdy i emoční náboj sdělení. V diskusi je významná také přesvědčivost tvrzení a jeho doložení názornými příklady. Specifickým místem diskuse je vtip. Do diskuse vtip patří, koření argumenty a přispívá k zapamatování faktů. Do diskuse samozřejmě nepatří nenávisť a osobní útoky.

Školitel se zeptá:

**Co vás v dané definici nejvíce zaujalo? Proč?
Jaká pravidla by se dle vašeho názoru měla dodržovat, aby byla diskuse pro všechny přínosná a konstruktivní?**

Pravidla, která žáci zmiňují, píše v bodech na tabuli. Posléze je případně doplní o některé z dalších principů, které je třeba v diskusi dodržovat:

- Mluví vždy jen jeden. Neskáče se do řeči.
- Pokud mluvím o osobě, která je ve třídě přítomna, ptám se rovnou jí, ne přes „zprostředkovatele“. (Nemůžu říct: „Já bych se ho rád zeptal...“, ale ptám se přímo jeho, a tak říkám: „Já bych se vás/tě rád zeptal...“)
- Vyhýbáme se unáhleným soudům („To je strašný.“ „To je blbost.“ Mluvíme vždy o tom, jak to vnímám já.)
- Vyhýbáme se vulgárním výrokům.
- Oddělujeme osobní a věcnou rovinu.
- Nasloucháme.
- Nezesměšňujeme názory druhých.
- Nezesměšňujeme otázky druhých – žádná otázka není špatná.
- Neodchylujeme se od tématu.
- Nemanipulujeme.
- Nezvyšujeme hlas.

Školitel tuto fázi uzavře otázkami:

**Které z pravidel je podle vás úplně nejdůležitější?
Které z pravidel je podle vás nejtěžší dodržovat?**

Časová dotace:
60 minut

Pomůcky:
– psací potřeby pro každého žáka

Pomůcky:
Pracovní list Příběh Emy

Cíle aktivity:

1. Žáci se zdokonalí ve schopnosti naslouchat a kriticky myslet.
2. Žáci si osvojí základní principy konstruktivní diskuze.
3. Žáci se zamyslí nad tím, jak životní hodnoty určují naše postoje.

Charakteristika aktivity:

Žáci mezi sebou diskutují na základě příběhu o Emě, v němž rozhodují, kdo z protagonistů příběhu jim je nejsympatičtější a chová se nejsprávněji. Nejprve se na pořadí osob musí shodnout ve skupinách, následuje diskuse mezi všemi.

Postup:

Fáze 1 (10 minut)

Školitelé uvedou aktivitu tím, že i touto dílnou nás bude provázet příběh Emy. Tentokrát se bude týkat toho, co se stalo, když se Ema vrátila zpět domů do Mexika. Školitel vysvětlí pravidla:

Úkolem každého z vás je samostatně si přečíst příběh na pracovním listě a postavy, které v příběhu vystupují, seřadit podle toho, kdo je jim nejvíce a kdo nejméně sympatický.

Pořadí musí být jasné, není možné, aby se více postav dělilo o jedno místo. Výsledné pořadí si každý žák zapíše na papír. Školitelé rozdají každému pracovní list a ponechají žákům na splnění zadání cca 10 minut.

Fáze 2 (20 minut)

Žáci vytvoří čtyři skupiny. Ve skupinách se musí dohodnout na společném pořadí osob a vymyslet argumenty, které toto pořadí obhájí. Žáci se zamýšlejí nad motivy jednotlivých postav a mohou nalézat další důvody, než jaké jsou uvedeny přímo v textu, proč se jednotlivé postavy zachovaly tak, jak se zachovaly. Navíc v každé skupince bude zvolen jeden žák (ideálně dobrovolník), který nebude diskutovat, ale bude držet hlídku – tj. bude dohlížet na to, že se během diskuze ve skupince dodržují pravidla, která si žáci společně stanovili v předchozí aktivitě. Případně si píše poznámky, která pravidla byla porušena a jakým způsobem. Skupinky dostanou 20 minut na společnou dohodu. Po uplynutí stanovené doby školitel vyzve „hlídače“, aby poreferovali o tom, zda se pravidla dodržovala či nikoli.

Fáze 3 (20 minut)

Školitel připraví doprostřed kruhu tolik židlí, kolik je skupinek; židle jsou postaveny tak, aby diskutující, kteří na nich budou sedět, seděli čelem k sobě. Školitel uvede další fázi aktivity – řízenou diskusi.

Účelem diskuze je shodnout se na pořadí společném pro všechny žáky.

Vysvětlí následující pravidla diskuze:

- Na diskusi vyhradíme čas 30 minut.
- Každá skupina vyšle jednoho zástupce, který se jako jediný bude přímo účastnit začátku diskuze.
- Ostatní členové skupiny, kteří diskusi naslouchají, se mohou kdykoli se svým zástupcem vyměnit.
- Zástupce může kdykoli vyzvat někoho ze své skupiny, aby ho na židli vystřídal.

Školitelé si v průběhu práce ve skupinách i během diskuze mimo jiné píšou takové výroky žáků, které mohou být označeny jako xenofobní, rasistické, nacionalistické, diskriminační.

Fáze 4 - Reflexe (10 minut)

Školitel zopakuje konečné pořadí, pokud k němu žáci dospěli, nebo zrekapituluje, v čem byly v diskusi neshody. Dále se ptá na otázky týkající se vedení diskuze a schopnosti argumentovat:

Když srovnáte konečné pořadí s tím, co jste si napsali na začátku aktivity, jak moc se shoduje?

Kdo je s konečným pořadím spokojen? Kdo naopak není?

Pokud se vám nepodařilo prosadit svůj názor, jaký k tomu byl důvod?

Pokud se vám názor podařilo prosadit, co si myslíte, že k tomu přispělo nejvíce?

Co jste se naučili o své schopnosti argumentovat?

Dále se školitel ptá na otázky týkající se samotného rozhodování:

Když se vrátíme na začátek aktivity, zkuste si vzpomenout, podle čeho jste se rozhodovali při psaní vlastního pořadí?

Dokázali byste říci, jaké životní hodnoty vás k tomu vedly?

Jak jste při rozhodování byli ovlivněni tím, co je podle vás morálně správné či špatné?

Když se teď zamyslíte nad životními hodnotami a morálním přesvědčením, jak podle vás tyto dvě věci souvisejí nebo nesouvisejí?

Jak to dále souvisí se sympatiemi nebo nesympatiemi k druhým lidem?

Co nám může pomoci, když dojde na konflikt s druhým člověkem pramenící z toho, že každý máme jinak seřazené hodnoty?

(Znalost hodnot toho druhého, snaha porozumět tomu, proč je jeho pořadí hodnot právě takové.)

Poslední část reflexe se týká pojmů, o kterých byla řeč na začátku dílny. Školitel se nejprve zeptá žáků:

Byly některé názory zmíněné v diskusi xenofobní, rasistické, nacionalistické, diskriminační?

Poté školitel případně zmíní některé příklady, kterých si během diskuze povšimnul.

Tipy pro školitele:

- 1) V případě menšího počtu žáků ve třídě může být skupin ve fázi 2 méně, v jedné skupině by mělo být přibližně 5 žáků.
- 2) K diskusi ve fázi 3: Pokud se řečníci nestřídají, vyzve školitel uprostřed diskuze jednou nebo dvakrát, aby se řečníci za každou skupinu vystřídali.
- 3) K reflexi: Když školitel zmiňuje příklady výroků, kterých si v diskusi povšimnul, dává si pozor, aby výroky nehodnotil. Vyznění by mělo být takové, že podobné výroky nevědomě používáme všichni, neukazuje tedy na nikoho, že je „špatný“, protože daný výrok použil.
- 4) Školitel může doplnit Fázi 3 o pravidlo, že pokud někdo z diskutujících poruší některé ze stanovených pravidel, musí být nahrazen jiným členem své skupiny. Dodržování pravidel nadále sledují ti žáci, co ve fázi 2 drželi hlídku.

Role asistenta:

Asistenti se účastní aktivity společně s žáky.

Zdroj: inspirace aktivitou Abigail, např. <http://www.varianty.cz/index.php?id=178&item=78>.

Přečtěte si pozorně příběh a vytvořte pořadí osob od nejsympatičtější po nejméně sympatickou. Č. 1 je nejsympatičtější, č. 6 nejméně sympatický/á.

Ema je sedmnáctiletá dívka z Mexika, která strávila rok na střední škole v Písku. V Čechách se zamilovala do Jiřího, ale na konci školního roku se musela vrátit do Mexika. Teď chce odjet zpátky za Jiřím. Jiří neumí španělsky, tak by pro něj život v Mexiku byl složitý a Ema by navíc mohla pokračovat ve škole v Písku, když stihne začátek školního roku. Proto se Ema snaží přemluvit rodiče, aby jí zaplatili letenku a ona mohla za Jiřím co nejdříve odjet. Otec to odmítne, v tom ji podporovat nebude, stejně jde určitě jen o krátké vzplanutí. Čechům moc nevěří a nechce, aby Ema chodila s někým, kdo nechodí do kostela. Matka sice Emu chápe, ale nechce se postavit proti otci a navíc by se jí po Emě stýskalo.

Ema si proto potřebuje peníze na letenku vydělat sama, ale dobře placená práce pro sedmnáctiletou dívku není. Kamarád Stuart, Američan, který v Mexiku pracuje, jí chce pomoci, ale jedině, co je schopen sehnat, je práce u známého ve stripbaru. Nejdřív to Emě ani nechce říkat, ale když ona tak naléhá... Ema odmítne, bez sebe vzteky, co že si o ní myslí. Jde za svým starším bratrem. Ten by jí sice pomohl rád, ale nic nemá, protože splácí nový dům.

Ema je zoufalá. Marně se snaží sehnat práci. Čas utíká a ona to už bez Jiřího nemůže vydržet. Proto se rozhodne jít znovu za Stuartem a práci ve stripbaru na nezbytný čas přijme. Peníze vydělá, má radost, že konečně může odjet. Jde to oznámit bratrovi. Ten však chce vědět, kde peníze vzala. Ema se mu svěří, bratr se rozčílí a jde zmlátit Stuarta.

Ema je konečně v Čechách. Vypráví Jiřímu, čím si musela projít, aby se za ním dostala. Jiří se cítí podvedený, představa Emy jako striptérky je mu odporná. Řekne jí, že s ní za těchto okolností nechce být, a rozejde se s ní.

Postavy: Ema, Jiří, otec Emy, matka Emy, bratr Emy, Stuart

Přečtěte si pozorně příběh a vytvořte pořadí osob od nejsympatičtější po nejméně sympatickou. Č. 1 je nejsympatičtější, č. 6 nejméně sympatický/á.

Ema je sedmnáctiletá dívka z Mexika, která strávila rok na střední škole v Písku. V Čechách se zamilovala do Jiřího, ale na konci školního roku se musela vrátit do Mexika. Teď chce odjet zpátky za Jiřím. Jiří neumí španělsky, tak by pro něj život v Mexiku byl složitý a Ema by navíc mohla pokračovat ve škole v Písku, když stihne začátek školního roku. Proto se Ema snaží přemluvit rodiče, aby jí zaplatili letenku a ona mohla za Jiřím co nejdříve odjet. Otec to odmítne, v tom ji podporovat nebude, stejně jde určitě jen o krátké vzplanutí. Čechům moc nevěří a nechce, aby Ema chodila s někým, kdo nechodí do kostela. Matka sice Emu chápe, ale nechce se postavit proti otci a navíc by se jí po Emě stýskalo.

Ema si proto potřebuje peníze na letenku vydělat sama, ale dobře placená práce pro sedmnáctiletou dívku není. Kamarád Stuart, Američan, který v Mexiku pracuje, jí chce pomoci, ale jedině, co je schopen sehnat, je práce u známého ve stripbaru. Nejdřív to Emě ani nechce říkat, ale když ona tak naléhá... Ema odmítne, bez sebe vzteky, co že si o ní myslí. Jde za svým starším bratrem. Ten by jí sice pomohl rád, ale nic nemá, protože splácí nový dům.

Ema je zoufalá. Marně se snaží sehnat práci. Čas utíká a ona to už bez Jiřího nemůže vydržet. Proto se rozhodne jít znovu za Stuartem a práci ve stripbaru na nezbytný čas přijme. Peníze vydělá, má radost, že konečně může odjet. Jde to oznámit bratrovi. Ten však chce vědět, kde peníze vzala. Ema se mu svěří, bratr se rozčílí a jde zmlátit Stuarta.

Ema je konečně v Čechách. Vypráví Jiřímu, čím si musela projít, aby se za ním dostala. Jiří se cítí podvedený, představa Emy jako striptérky je mu odporná. Řekne jí, že s ní za těchto okolností nechce být, a rozejde se s ní.

Postavy: Ema, Jiří, otec Emy, matka Emy, bratr Emy, Stuart

Časová dotace:

5 minut

Pomůcky:

– papíry A5 (pro každého žáka jeden), powerpointová prezentace (snímek 8)
NEBO tabule/křídly NEBO flipchart III

Cíle aktivity:

1. Žáci zhodnotí dílnu.
2. Žáci se zamyslí nad nejzajímavějšími poznatky, které si z dílny odnášejí.

Charakteristika aktivity:

Každý žák se samostatně zamyslí nad přínosem třetí dílny pomocí tzv. ruky, tj. obkreslí si vlastní ruku na papír a ke každému prstu napíše své hodnocení dílny podle daných kritérií.

Postup:

Na závěr dílny dostanou žáci čas, aby se zamysleli nad tím, co jim dílna přinesla, a také nad otázkami, které si odnášejí.

Školitel vysvětlí postup:

Žáci si obkreslí svou ruku a do jednotlivých prstů zapíší:

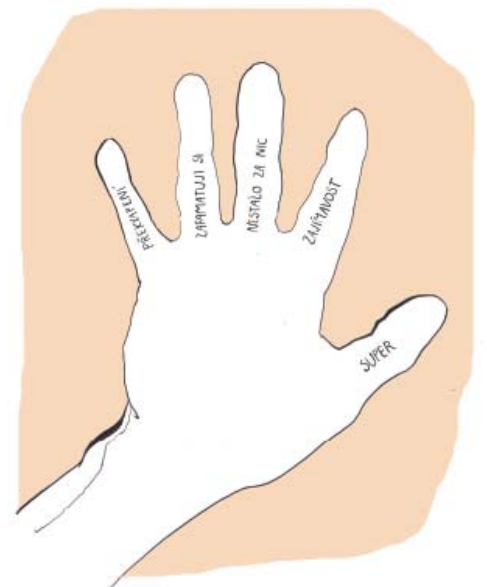
malíček	– to, co mě nejvíc překvapilo
prsteníček	– to, co si budu pamatovat
prostředníček	– to, co nestálo za nic
ukazováček	– to, co bych chtěl „vypíchnout“, zdůraznit
palec	– to, co bylo opravdu super.

Školitelé poděkují na závěr dílen všem žákům a vyberou papíry.

Tipy pro školitele:

Školitel pro názornost promítne ruku v powerpointové prezentaci nebo ji nakreslí na tabuli / vyvěsí na flipchartu a ke každému prstu napíše, co k němu patří

malíček	– PŘEKVAPENÍ
prsteníček	– ZAPAMATUJI SI
prostředníček	– NESTÁLO ZA NIC
ukazováček	– ZAJÍMAVOST
palec	– SUPER.

Na projektu Stereotýpek v nás, podpořeném z prostředků Evropského sociálního fondu a státního rozpočtu České republiky v rámci Operačního programu Vzdělávání pro konkurenceschopnost, se podílely tři organizace – Multikulturní centrum Praha, INEX – Sdružení dobrovolných aktivit a AFS Mezikulturní programy.

Multikulturní centrum Praha je občanské sdružení, které se zabývá otázkami souvisejícími se soužitím lidí z různých kultur v České republice a v jiných částech světa. Od svého založení v roce 1999 neustále rozšiřuje svou nabídku vzdělávacích, kulturních a informačních aktivit. Pro děti, studenty, učitele, knihovníky, ale i širokou veřejnost připravuje dílny, kurzy, mezinárodní semináře, diskuse, filmové a literární večery, internetové stránky o migraci či multikulturním knihovnictví. Pro zájemce o multikulturní témata je otevřena knihovna. MKC Praha dlouhodobě sleduje téma migrace v ČR prostřednictvím svého portálu MigraceOnline.cz, který svým rozsahem nemá v ČR obdoby. Vytváří vlastní výzkumy v oblasti migrace, pořádá kurzy pro cizince, zabývá se tématy urbanismu a integrace v městském prostoru. Taktéž spolupracuje s českými i zahraničními školami v rámci projektů rozvojového vzdělávání a multikulturní výchovy.

INEX – Sdružení dobrovolných aktivit je nevládní nezisková organizace působící již od roku 1991 v oblasti mezinárodního dobrovolnictví a mezikulturního vzdělávání. Zprostředkovává dobrovolnické projekty po celém světě a pro zahraniční zájemce organizuje obdobné pobyty v ČR. Ročně vysílá do světa na krátkodobé či dlouhodobé projekty bezmála 800 dobrovolníků a pro 400 zahraničních zájemců organizuje dobrovolnické projekty v ČR zaměřené na sociální integraci, environmentální výchovu a rozvoj venkova. Vedle vysílání a přijímání dobrovolníků se INEX zaměřuje na rozvojové a interkulturní vzdělávací projekty a kampaně a na podporu dobrovolníků při tvorbě vlastních projektů (Dobrovolnický klub). Regionální pobočky INEX-SDA sídlící v Brně, Kosteleckých Horkách a Tvarožné Lhotě se zabývají sociálními programy pro znevýhodněné děti, environmentální výchovou a oživením místního dění, tradičních zvyků a řemesel. Posláním INEX-SDA je podporovat rozvoj tolerantní, otevřené společnosti a aktivní, zodpovědný přístup k okolnímu světu na místní i globální úrovni a vytvářet prostor, v němž mohou zejména (ale nejen) mladí lidé čerpat nové zkušenosti, rozvíjet své schopnosti a dotvářet si vlastní pohled na svět.

Občanské sdružení AFS Mezikulturní programy je součástí celosvětové sítě AFS, jež existuje více než 90 let a ve více než 60 zemích světa. Hlavním posláním AFS je pomáhat lidem získávat schopnosti, znalosti a postoje potřebné pro tvořivý a harmonický život v současném multikulturním světě. Toto poslání naplňuje prostřednictvím organizování studentských výměn, jichž se účastní více než 12 000 studentů ročně a které trvají tři, šest nebo dvanáct měsíců. Výměnné pobyty jsou určeny středoškolským studentům ve věku 15 až 18 let a probíhají po celém světě – od Asie přes Evropu a USA až po Jižní Ameriku. S AFS se mladí lidé mohou zúčastnit Evropské dobrovolné služby i dobrovolnických programů mimo Evropu. V České republice s AFS spolupracuje více než 150 dobrovolníků. Dobrovolníci se zapojují i krátkodobých aktivit konaných v zahraničí, ať už jde o mezinárodní školení nebo výměny dobrovolníků, které AFS pořádá spolu s dalšími členy evropské sítě AFS.

INVESTICE DO ROZVOJE VZDĚLÁVÁNÍ